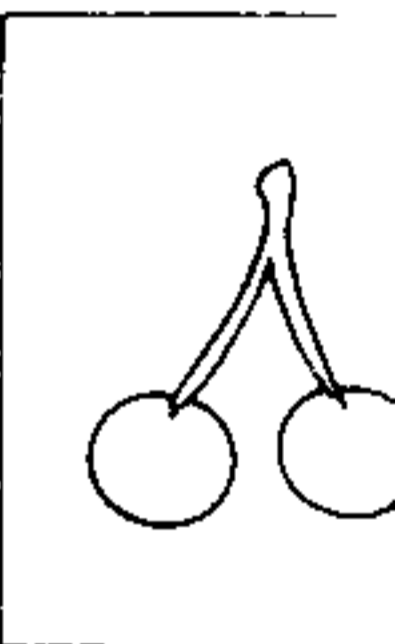
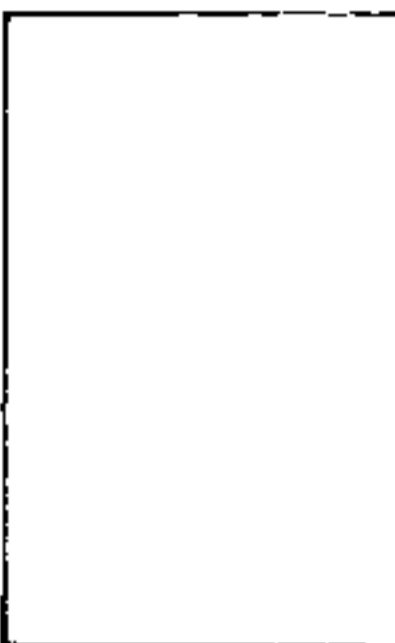
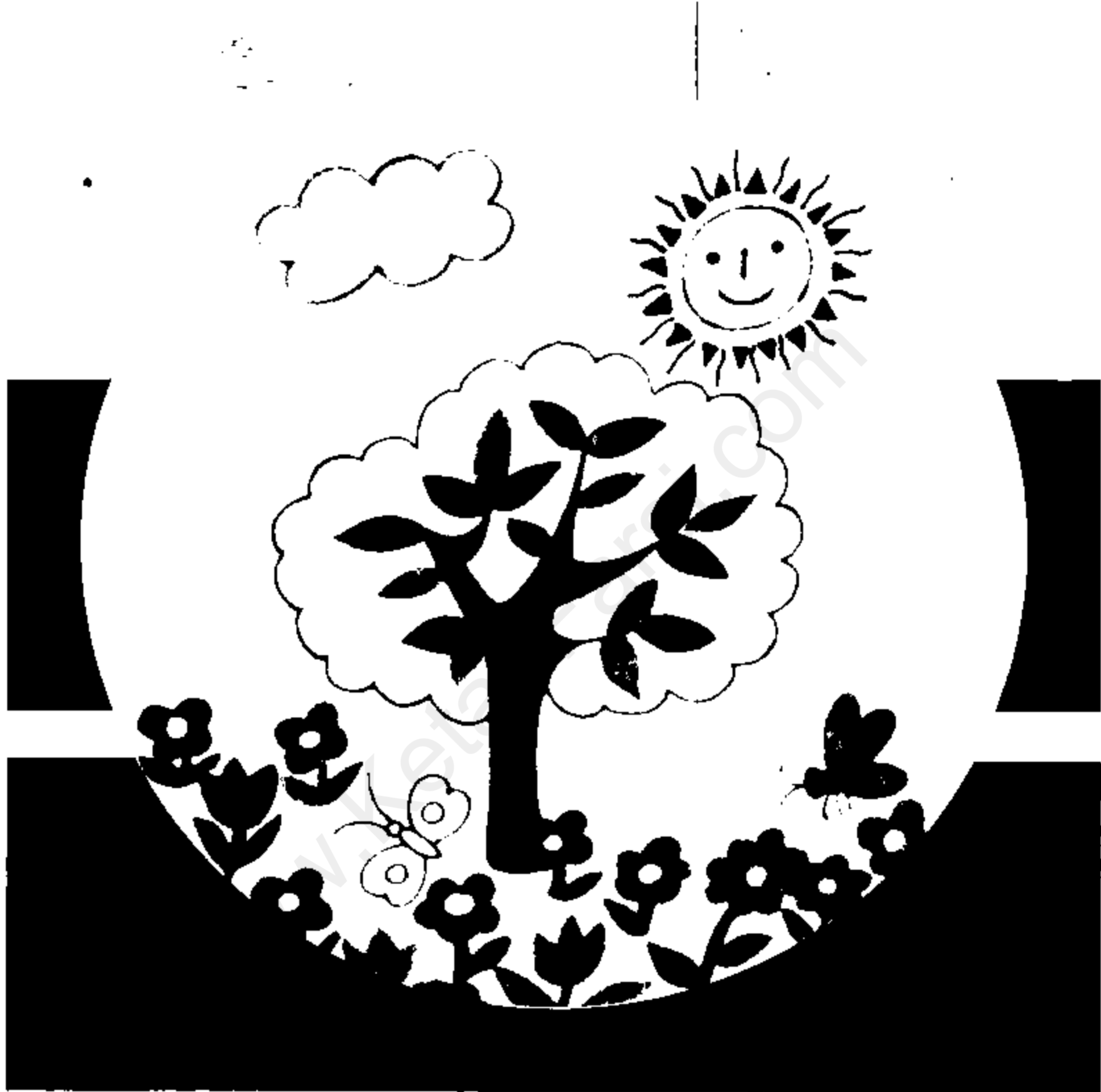
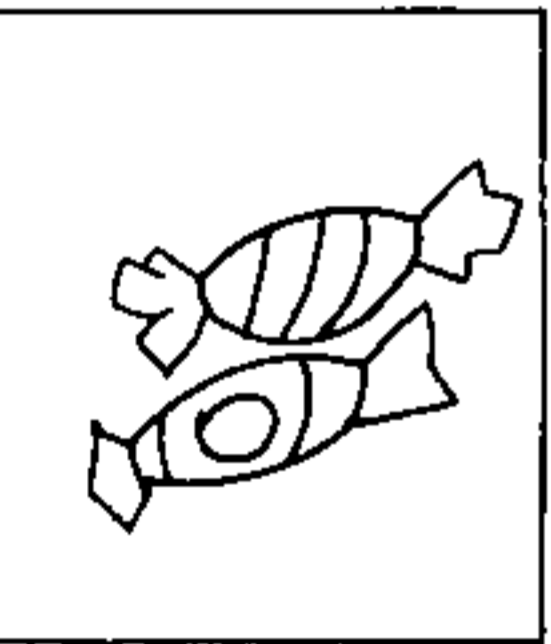
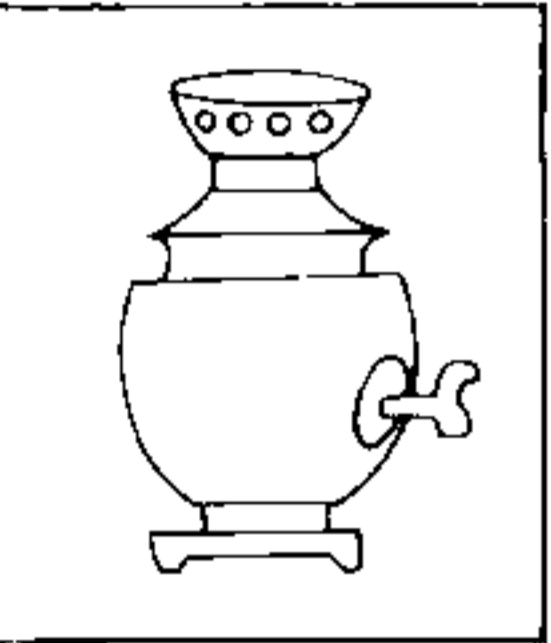
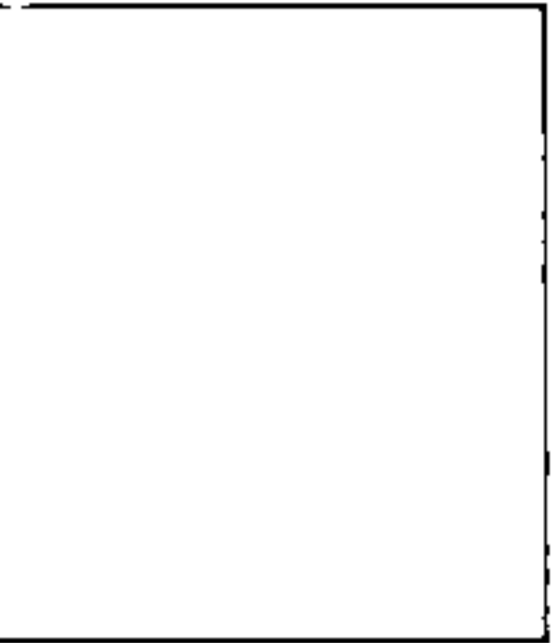

گامهای نخستین ۳

تصویرگر: علی اصغرزاده

بازنویسه شعله دولت آبادی - سیمین دختر مشکور

براساس نویسه تمینه باغچه بان

گامهای نخستین ۳

برای گروه سنی «الف»

تصویرگر: علی اصغرزاده

www.KetabFarsi.com

بازنویسه شعله دولت آبادی - سیمین دخت مشکور

براساس نویسه تمینه باغچه بان

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

گامهای نخستین ۳ (بر اساس نوشته نمینه باغچه بان)

زیر نظر امور پژوهش

بازنویسه شمله دولت آبادی و سیمین دخت مشکور

تصویرگر: علی اصغرزاده

چاپ اول، ۱۳۷۰

چاپ چهارم، ۱۳۷۵ تعداد: ۲۵۰۰۰ نسخه

تعداد چاپهای قبلی: ۱۱۰۰۰۰ نسخه

چاپ: کانون چاپ

© کلیه حقوق محفوظ است.

تهران، خیابان استاد مطهری، خیابان فجر، شماره ۳۷

تلفن مرکز پخش ۸۸۲۶۳۲۸

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اولیاء و مربیان گرامی

وسایل و برنامه های درست آموزشی — پرورشی با دنیای کلمه ها، جمله ها، و اعداد آشنا کرد.

یکی از شیوه های متداول آموزشی در کلاسهای آمادگی استفاده از لوحه هایی است که برای آموزش مفاهیم مختلف به کودکان تنظیم شده است. در این لوحه ها مفاهیم مختلف با استفاده از تصویر آموزش داده می شود. در ایران هم از این روش در کلاسهای آمادگی استفاده می شود. اولیاء نیز مانند مربیان می توانند روش استفاده از این لوحه ها را بیاموزند و شخصاً به کودکان خود آموزش دهند.

لوحه های این کتاب براساس کتاب روش تدریس آمادگی خانم ثمینه باغچه بان تنظیم شده است، با این تفاوت که هر لوحه کتاب مزبور را به چندین لوحه گسترش داده ایم. کتاب روش تدریس آمادگی خانم باغچه بان طی سالهای متمادی در بسیاری از کلاسهای آمادگی و اول دبستان مورد استفاده قرار گرفته است و نتایج آن ثمربخش بوده است.

شعرهای این کتاب را آقایان دکتر قدمعلی سرامی و اسدالله شعبانی سروده اند که از آنان قدردانی می شود.

سالهای اولیه زندگی کودک حساسترین دوره رشد ذهنی اوست و در این سالهاست که شوق یاد گرفتن در او زنده می شود. روبه روشن شدن کودک با موقعیتهای جدید که فعالیت های مختلفی را می طلبد، قوه تخیل و کنجکاوی او را از لحاظ کیفی و کمتی رشد می دهد. بنابراین باید محرکهای لازم را در اختیار کودکان قرار داد تا آنان بتوانند با بهره گیری از این محرکها دنیای پیرامون خود را کشف کنند و آن را بشناسند.

آمادگی کودکان برای آموزشهای منظم در سن پنج تا شش سالگی بسیار زیاد است و آنان کاملاً آماده پذیرفتن مفاهیم اندکی پیچیده و نظم و انضباط هستند. به همین دلیل برای کودکان در این سن دوره های آمادگی تدارک دیده می شود. بدیهی است که برخی از کودکان به دلیل برخورداری از محیط مناسب و شرایط مطلوب می توانند این آمادگی را به طور نسبی در محیط خانواده به دست آورند، ولی نباید فراموش کرد که تعداد این کودکان نسبت به انبوه کودکانی که از چنین شرایطی برخوردار نیستند بسیار ناچیز است. برای رفع موانع و مشکلاتی که در راه آموزش این دسته از کودکان وجود دارد باید آنان را به کمک

هدفهای آمادگی و روش استفاده از لوحه‌ها

هدفهای آمادگی

۱. تربیت حواس پنجگانه کودکان؛
۲. ایجاد میل و شوق به یادگیری در کودکان؛
۳. پیدا کردن نقایص پنهان حواس پنجگانه کودکان، مانند ضعف بینایی و شنوایی؛
۴. ایجاد میل همکاری و مشارکت اجتماعی در آنان؛
۵. تربیت سخنگویی و رفع معایب و موانع آن، مانند خجالتی بودن؛
۶. آماده کردن کودکان برای آموزشهای بعدی در کلاس اول دبستان، مانند بخش کردن کلمه‌ها و ممتد گفتن صداها. این هدفها با آموزش دادن مفاهیم ابتدایی علمی و اجتماعی از طریق تمرین عملی دنبال می‌شود.

روش استفاده از لوحه‌ها

ترتیب تمام کودکان در مسابقه ممتد گفتن صدای حروف الفبا شرکت می‌کنند. برای این‌گونه مسابقه‌ها از تمام حروفی که صدای آنها امتدادپذیر است (آ، ا، آ، او، ای، ر، ژ، ع، ل، م، ن، و، ی، خ، س، ش، ف) باید استفاده شود.

برای مسابقه دادن در مورد حروف تنفسی (پ، ت، ج، ک) که صدای آنها را نمی‌توان امتداد داد، ابتدا دو گلوله کوچک پنبه را روی میز قرار دهید. آن‌گاه کودکان را دوبه دو کنار میز بیاورید و از آنان بخواهید که با شنیدن شماره سه، هردو باهم، حرفی را که معین کرده‌اید، با نهایت قوت تلفظ کنند. در اثر ضربه نفس کودک گلوله پنبه به جلورانده می‌شود. کودکی که گلوله پنبه را تا مسافت بیشتری به جلو براند، برنده است. توجه کنید که در این تمرین حروف به طور مستقل و بدون صدای کسره ادا شوند.

هر هفته از یک لوحه اصلی و چند لوحه فرعی وابسته به آن استفاده کنید. این لوحه‌ها دارای هدفهای آموزشی مشترک هستند و روش استفاده از آنها در ابتدای لوحه اصلی آورده شده است.

در مورد روش ممتد گفتن صداها، بخش کردن کلمه‌ها و علامت گذاری این کارها باید انجام گردد.

ممتد گفتن صداها. کودکان را دوبه دو روی هم قرار دهید و از آنان بخواهید که پس از شنیدن شماره سه هردو باهم شروع به ممتد گفتن صدای «م» کنند. آنان باید این کار را یک نفس و بدون مکث انجام دهند و کسی که زمان طولانیتری این کار را انجام دهد، برنده است. پس از آن کودک دیگری با کودک برنده مسابقه می‌دهد و به این

بخش کردن کلمه‌ها. بخش کردن کلمه یعنی تقسیم هر کلمه به هجاهای آن، مثلاً کلمه «آب» یک بخش، کلمه «بابا» (با-با) دو بخش، کلمه «سماور» (س-ما-ور) سه بخش و کلمه «دبیرستان» (د-بیر-س-تان) چهار بخش است.

به کودکان بیاموزید که با هر حرکت دست خود یک بخش از کلمه را بگویند و به این ترتیب تعداد بخشهای یک کلمه را معین کنند. مثلاً وقتی کودک کلمه آب را بخش می‌کند، باید به هنگام گفتن کلمه آب یک بار دست راست خود را به تندی از بالا به پایین حرکت دهد. سپس از آنان تعداد بخشهای هر کلمه را بپرسید و بخواهید تا برای پاسخ خود دلیل بیاورند. به این ترتیب:

سؤال: آب چند بخش است؟

جواب: یک بخش.

سؤال: چرا یک بخش است؟

جواب: به این دلیل که دست ما یک بار حرکت کرد. از این روش در بخش کردن کلمه‌های دیگر هم می‌توانید استفاده کنید.

علامت گذاری. در دوره آمادگی باید کودکان را با سه علامت نقطه (.) سؤال (؟) و تعجب (!) آشنا کرد. برای این منظور یک کلمه را با لحنهای مختلف ادا کنید و علامت مناسب با هر لحن را با کشیدن شکل آن به کودک آموزش دهید. مثلاً عکس یک گل را روی کاغذ یا تخته نقاشی کنید و بعد نام آن را با لحنهای سؤال، تعجب، و خبری بخوانید و علامت هر لحن را جلوی گل بگذارید.

مثال:

هدفهای لوحه: تمرین برای خوب گوش کردن؛ توجه به تفاوت‌های اشیاء.

روش کار:

تمرین ۱. لوحه را به کودکان نشان دهید و از آنان بخواهید نام هر شکل را بگویند. سپس با اشاره به شکلهای ردیف اول یکی از شکلهای را تعریف کنید. کودکان با توجه به تعریفهای شما باید به سؤالهایی که می‌پرسید پاسخ دهند. به عنوان نمونه چنین سؤال کنید:

سؤال: آن چیست که چهارچرخ دارد، خیلی تند می‌رود و در آن بیست سی نفر سوار می‌شوند؟

جواب: اتوبوس.

سؤال: آن چیست که چهارچرخ دارد، اسب آن را می‌کشد و با آن بار می‌برند؟

سؤال: آن چیست که پرواز می‌کند، خیلی بالا نمی‌پرد، بالهای رنگارنگ دارد؟

سؤال: آن چیست که مردم با آن مسافرت می‌کنند، به آسمان می‌رود، خیلی تند می‌رود؟

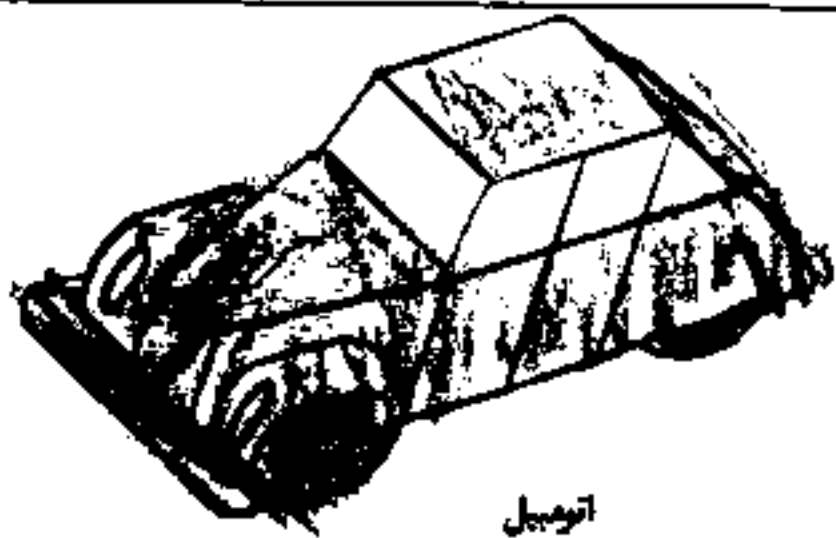
سؤال: آن چیست که چهارپایه دارد، در بیشتر خانه‌ها هست، وقت خواب از آن استفاده می‌کنند؟

بازی. هدف این بازی ایجاد حس همکاری است. به هر چهار کودک یک سینی و یک توپ بدهید. از آنان بخواهید که توپ را روی سینی بگذارند و سینی را تا انتهای اطاق ببرند و برگردانند، به طوری که توپ از روی سینی نیفتد.

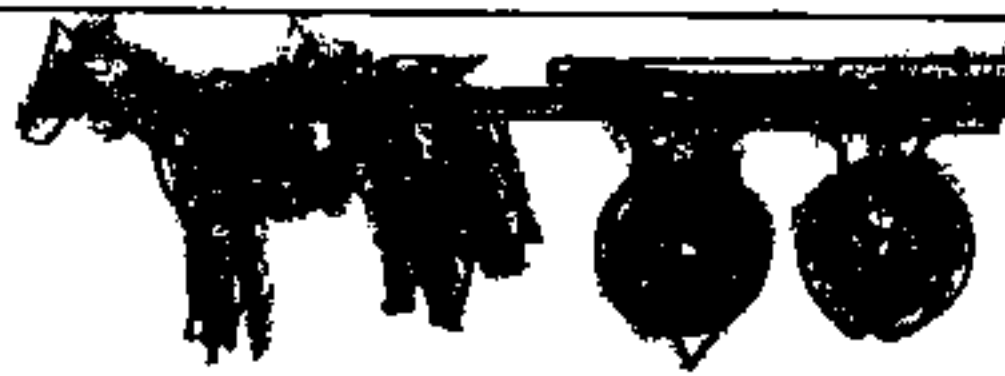
در قسمت دیگر بازی، از کودکان بخواهید با شنیدن ضربه (به هم خوردن کف دو دست یا دو قطعه سنگ) سینی را بالا ببرند و با شنیدن ضربه دیگر سینی را پایین بیاورند.

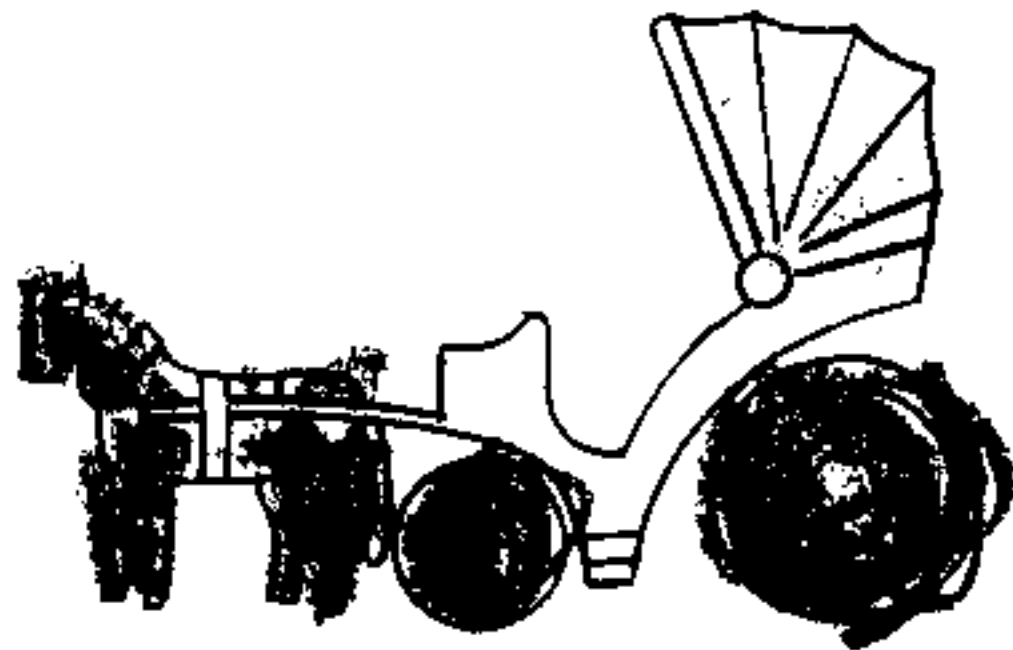
اتوبوس

اتومبیل

گاری

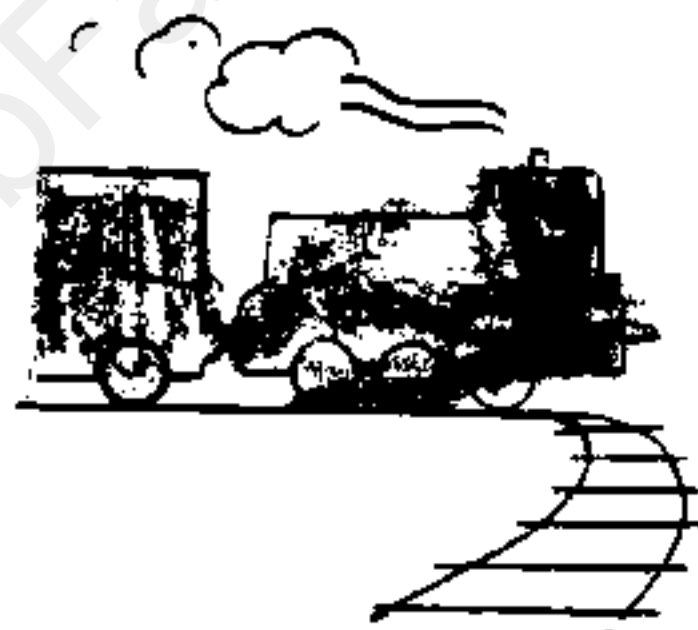
درشکه

پرستو

هواپیما

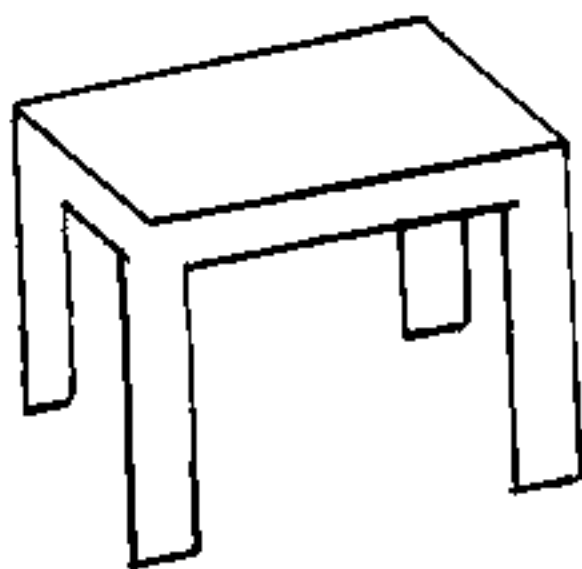
قطار

پروانه

گربه

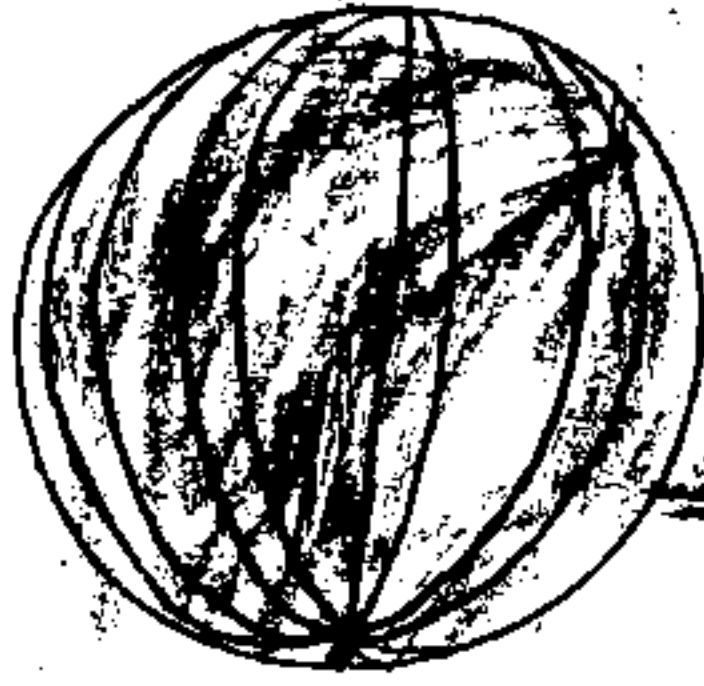
میز

صندلی

نخترواب

هندوانه

انار

گل سرخ

سوزن

کلاه

جوارب

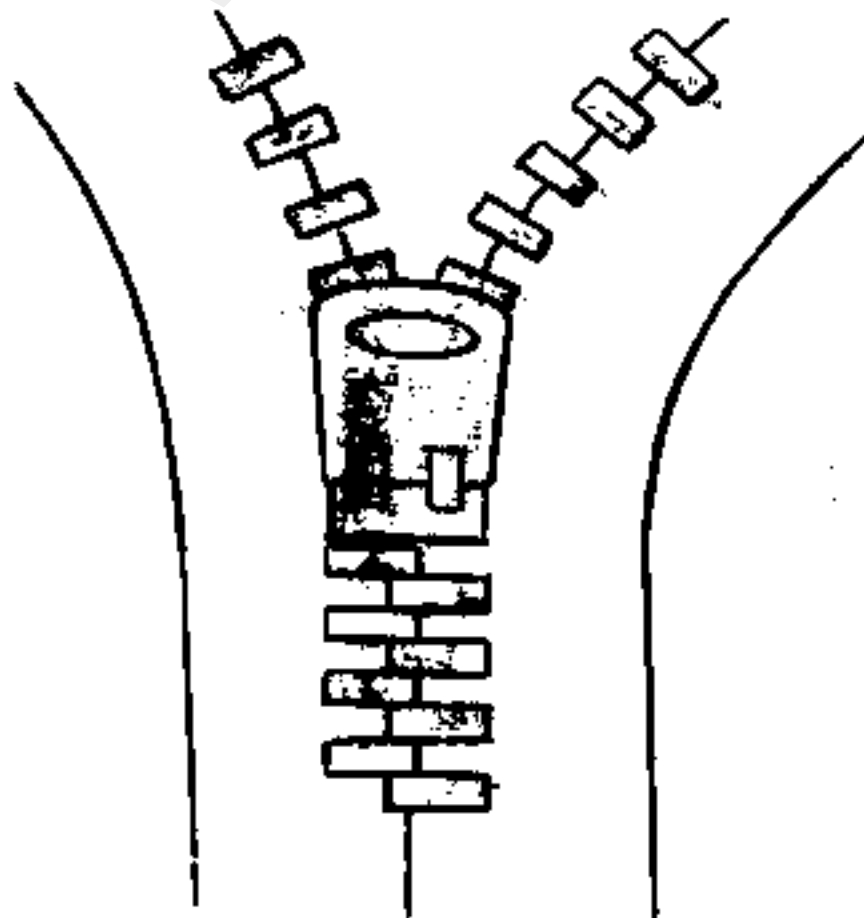
چکمه

کفش

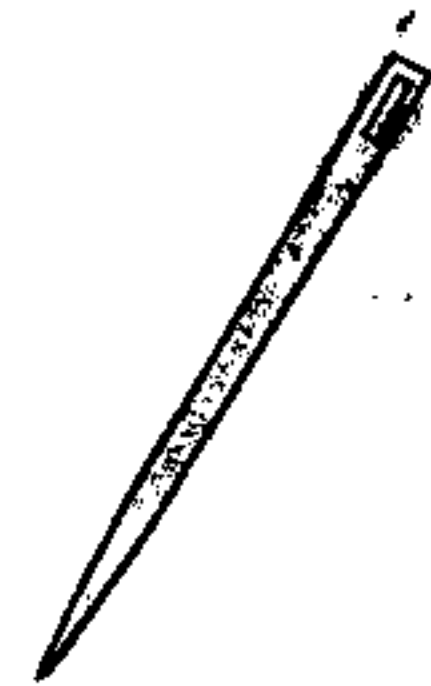
سوزن

زیپ

فرز

سوزن

اره

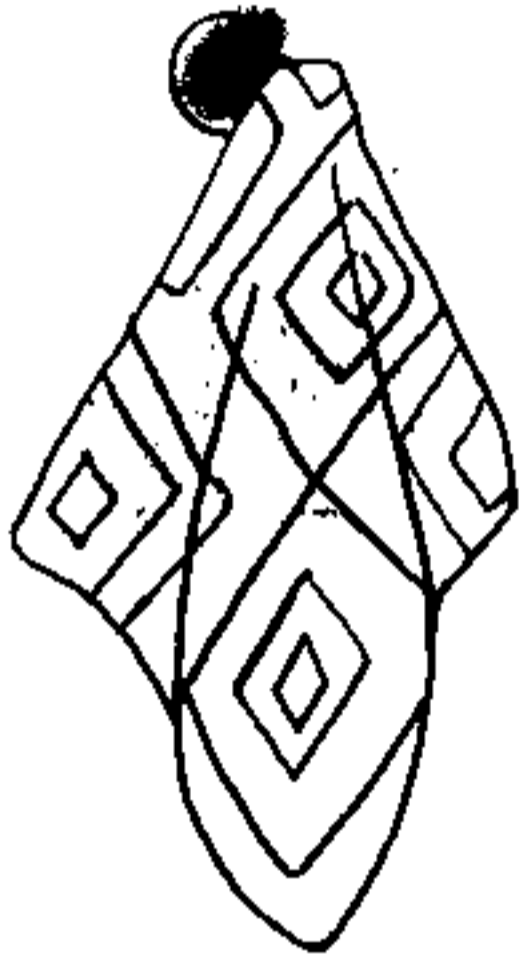
قیچی

چاقو

چکش

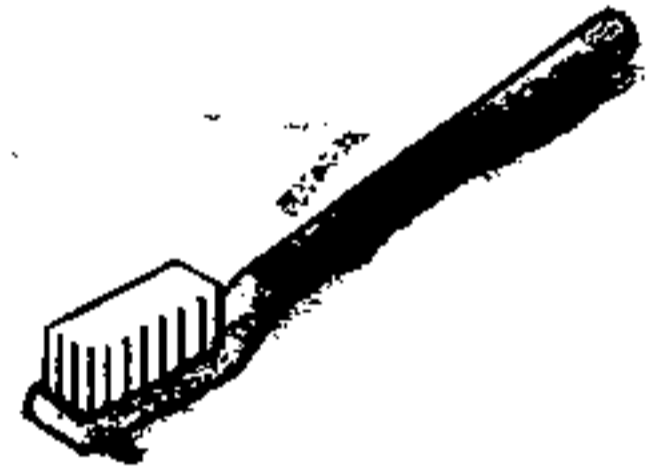
حوله

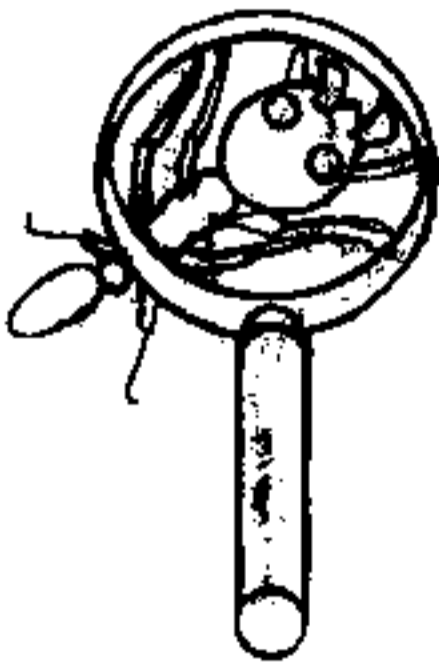
شانه

صابون

مسواک

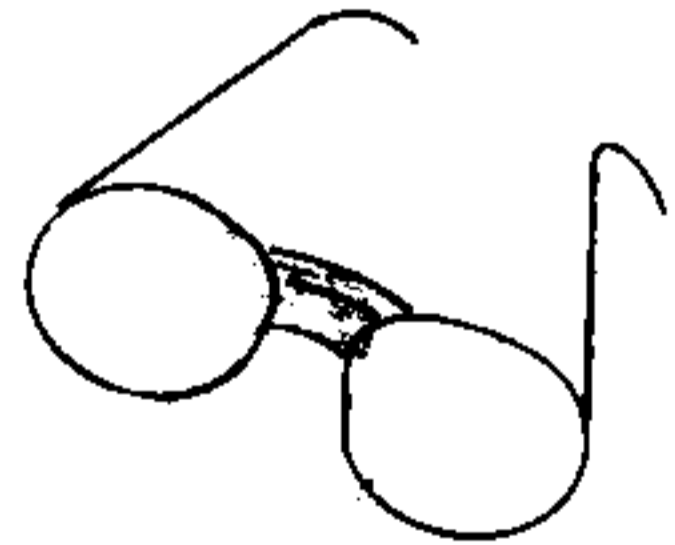
زره بین

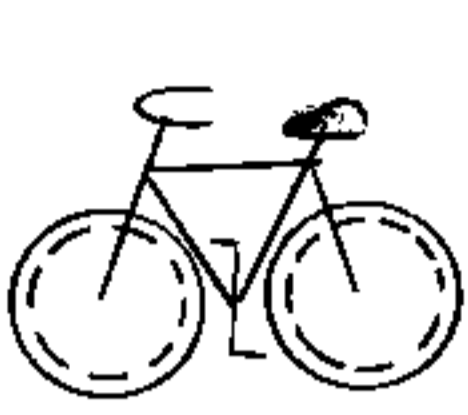
دوربین

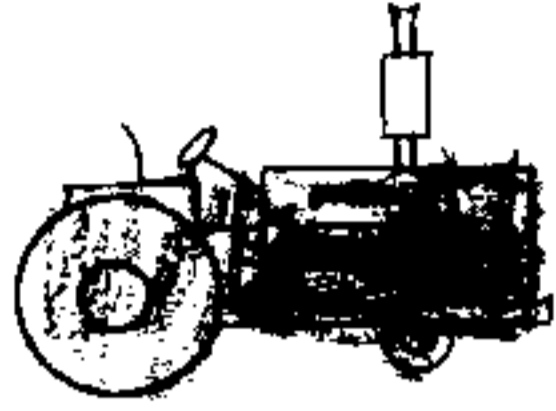
توبه

عینک

دوچرخه

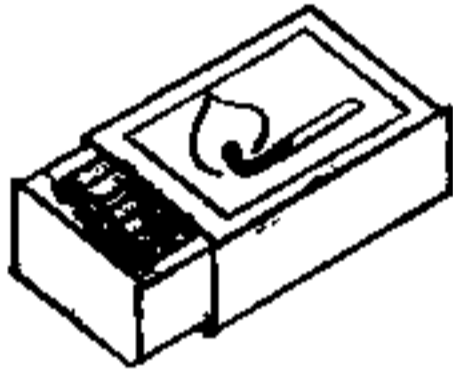
تراکتور

کشتی

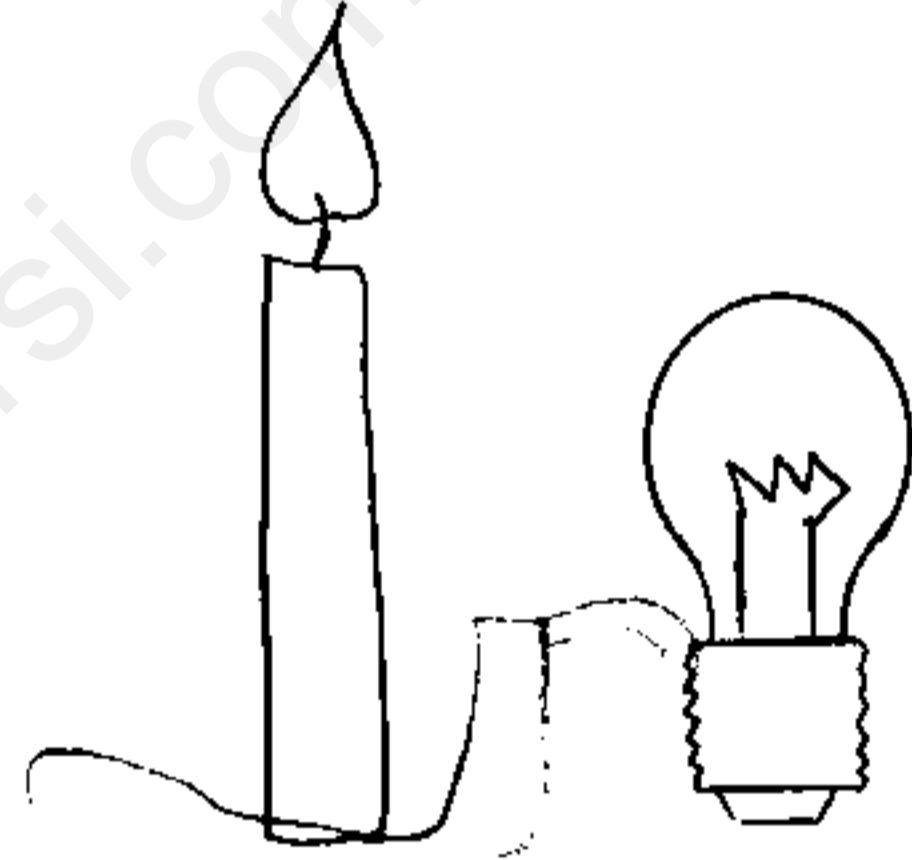
کامیون

کبریت

چراغ قوه

شمع

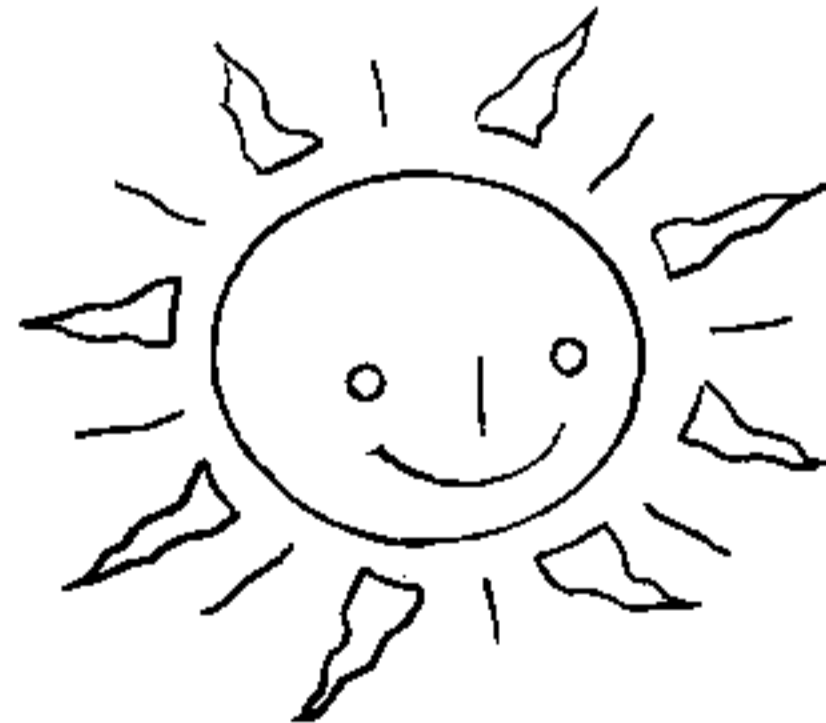
لامپ

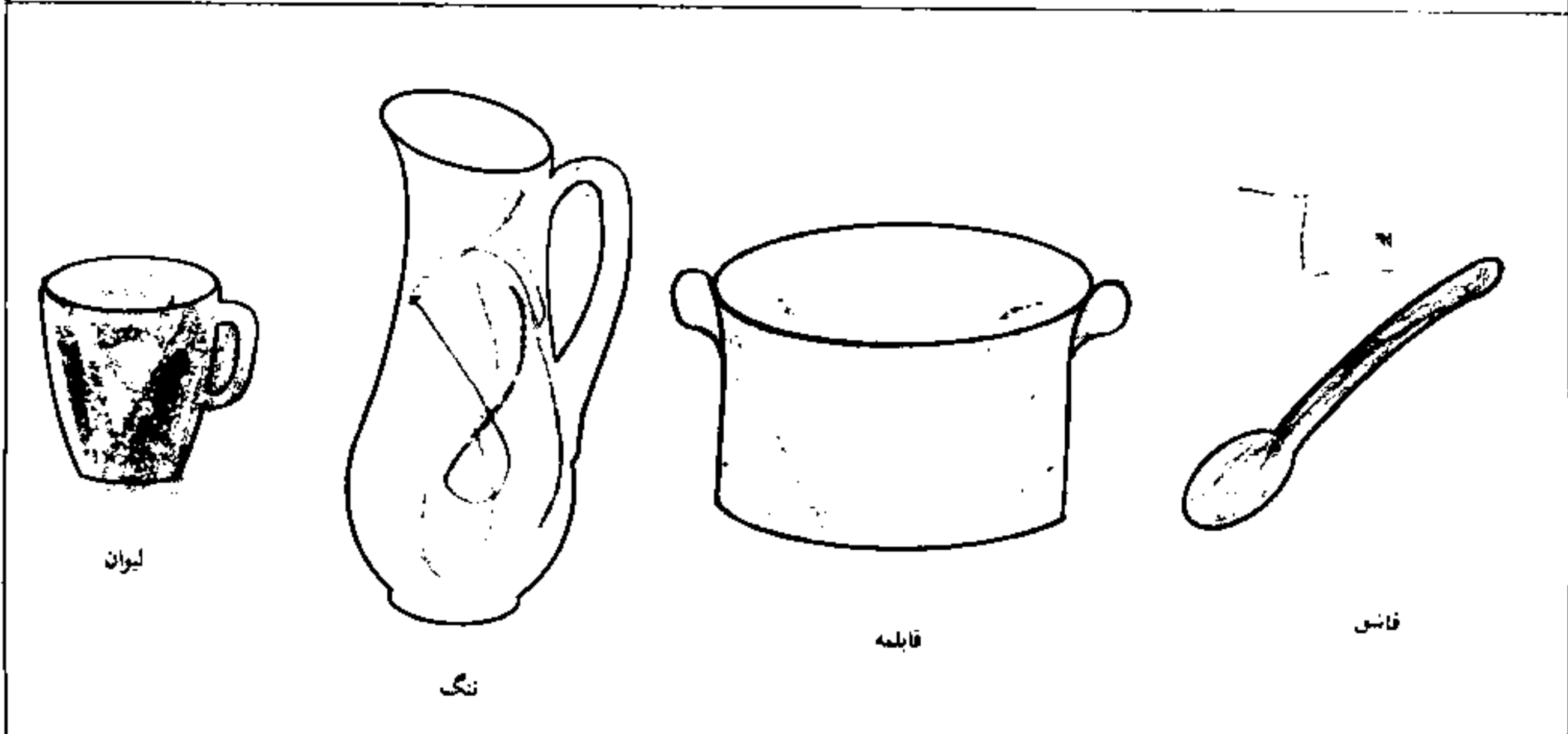
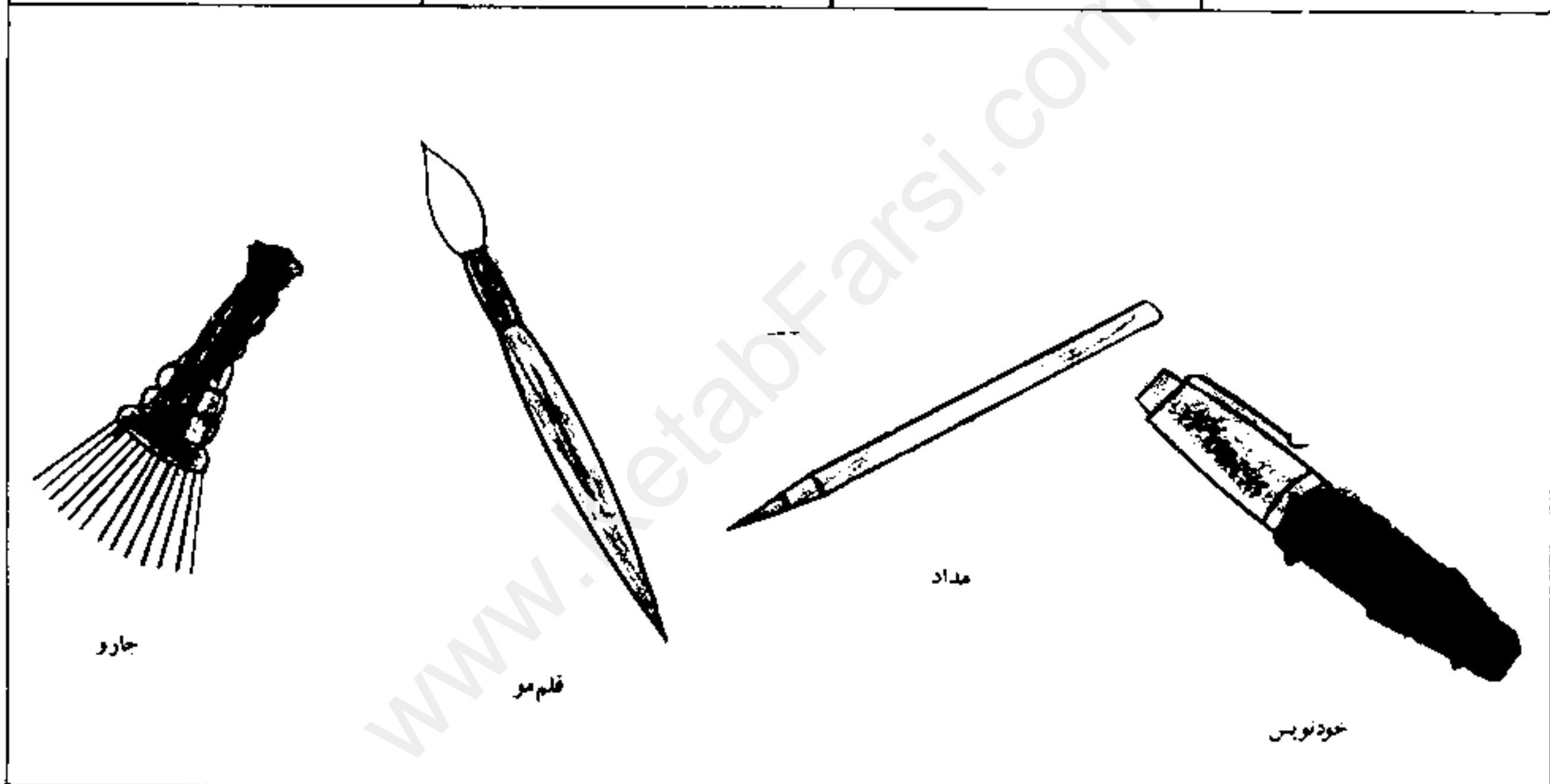
ابر

خورشید

ماه

هدف لوحه: پی بردن به اشتباههای تصویر و بیان آنها با دلیل.

لوحه شانزدهم

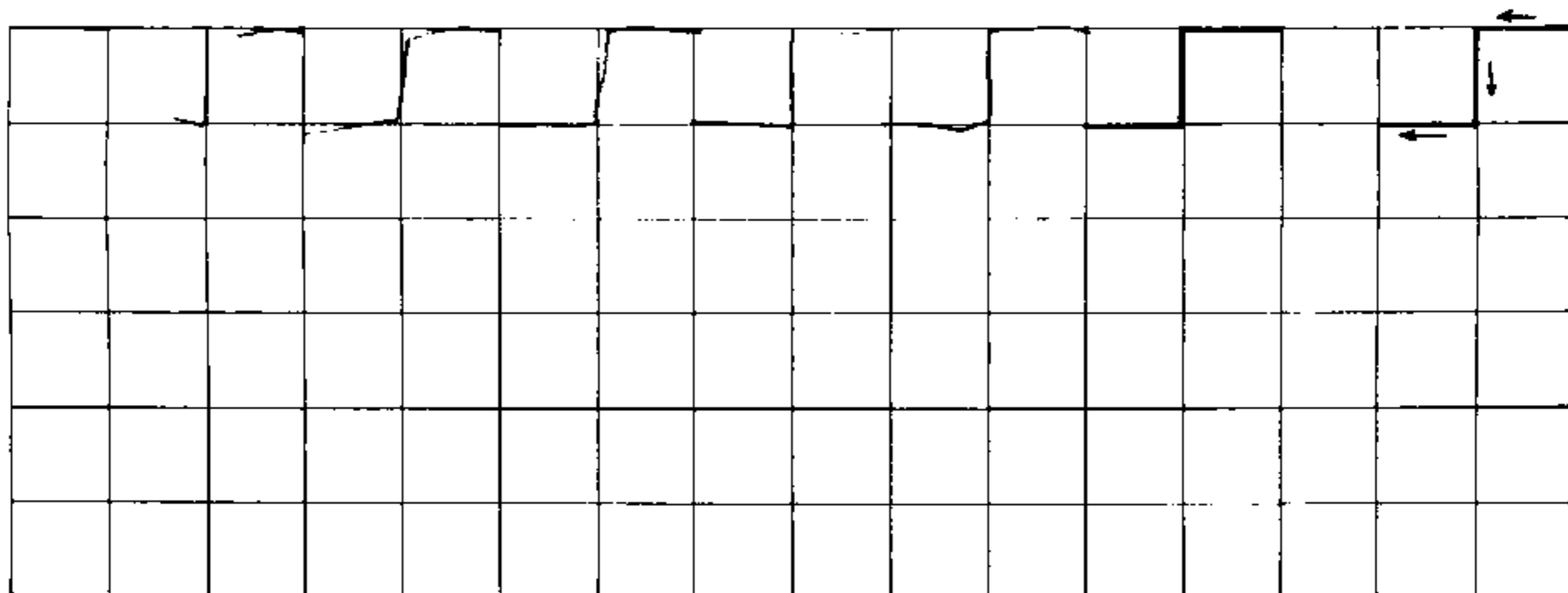
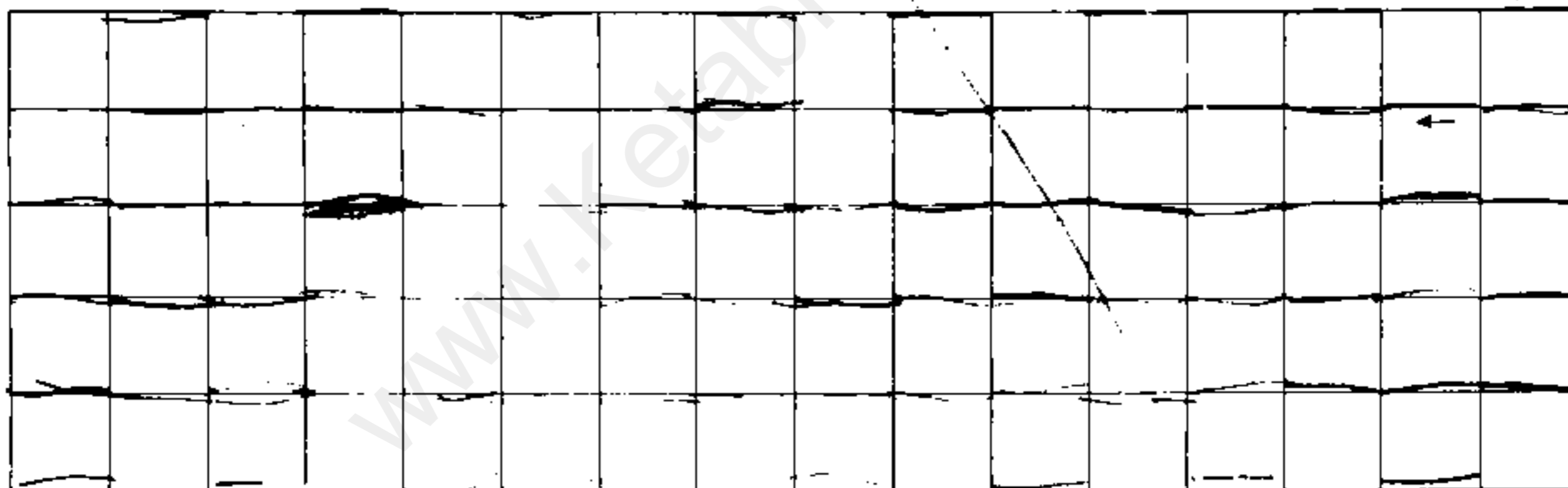
روش کار:

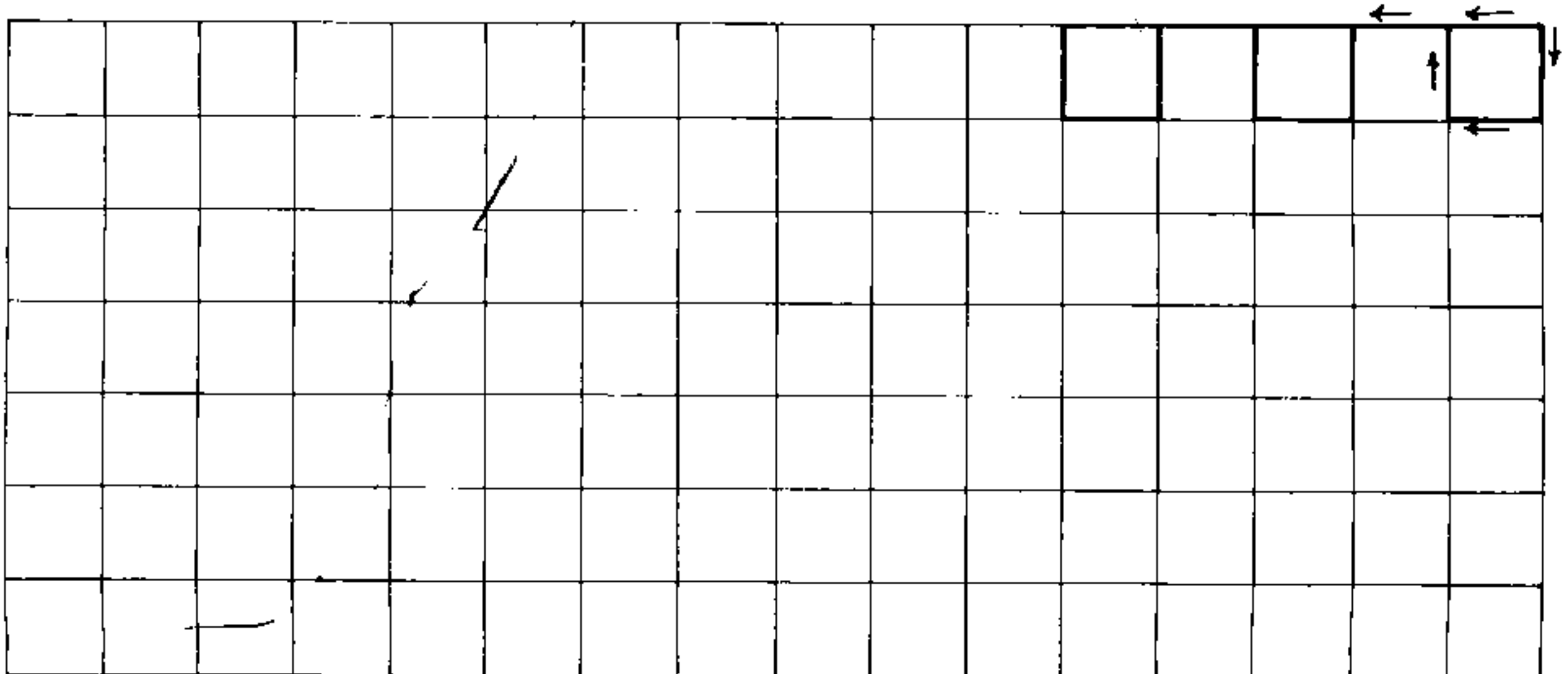
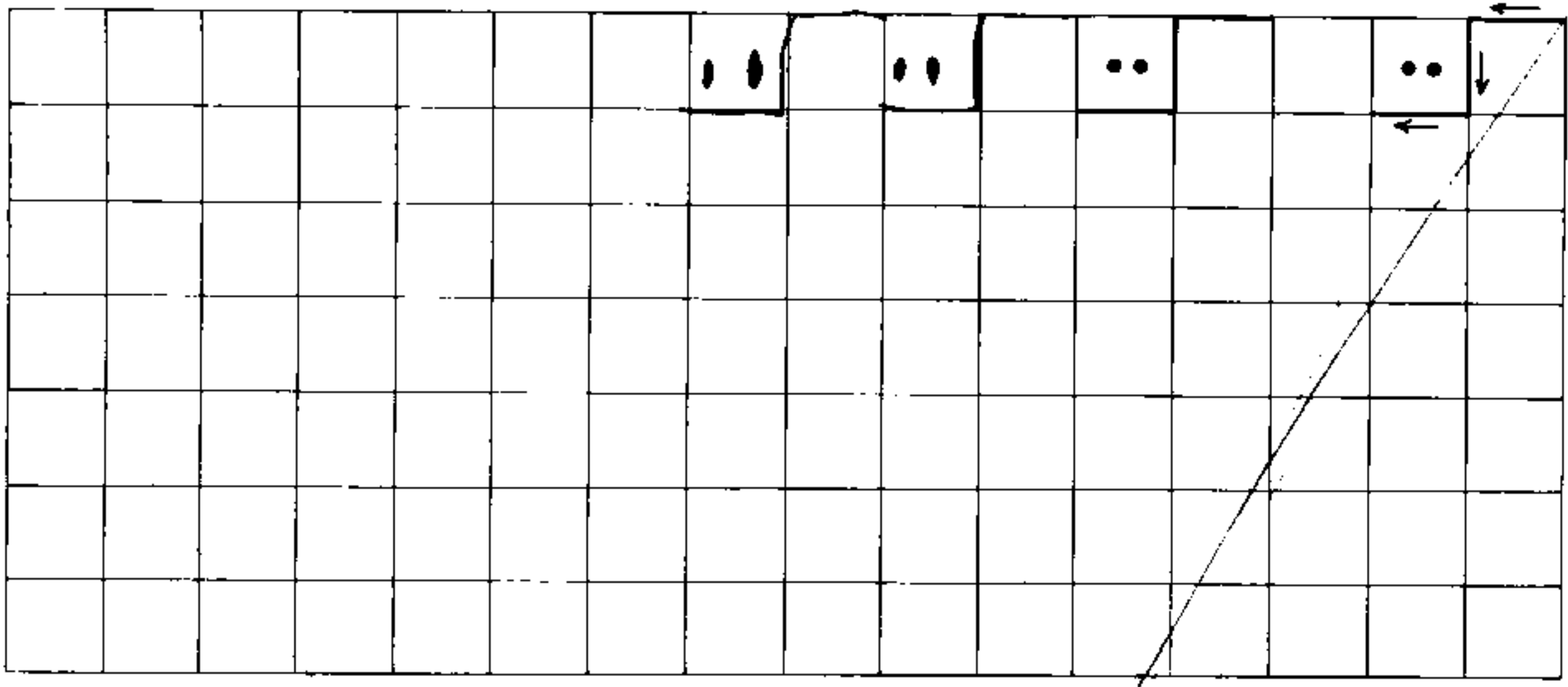
تمرین ۱. لوحه را به کودکان نشان دهید. از آنان بخواهید با دقت به تصویر اول نگاه کنند و هرگاه متوجه اشتباهی شدند، اشتباه را بگویند و برای گفته خود دلیل بیاورند.

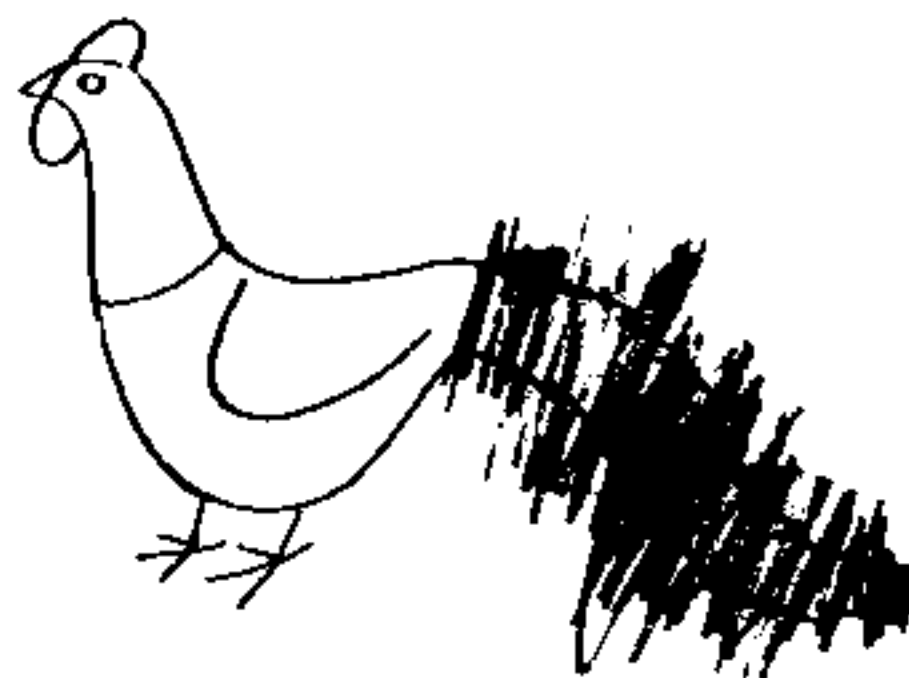
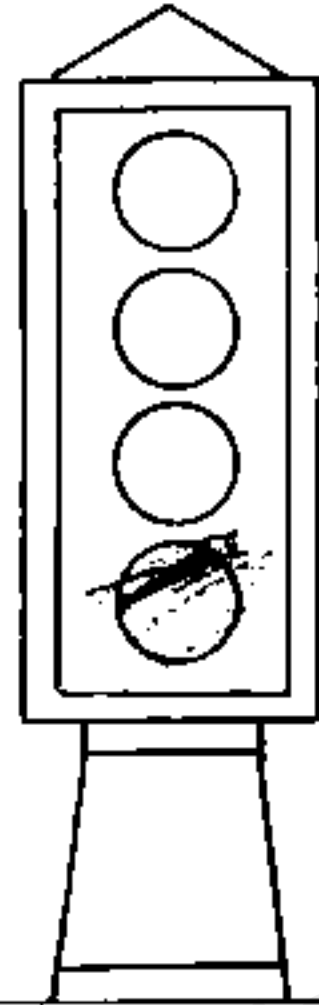
تمرین ۲. از کودکان بخواهید جمله‌های زیر لوحه را کامل کنند.

بازی. چند کودک به شکل نیمدایره می‌ایستند. کودکی روبه روی آنان می‌ایستد و یکی از آنان را نام می‌برد. کودکی که نامش گفته شده بلند می‌شود و به طرف او می‌رود و سپس عقب عقب به جای خود برمی‌گردد.

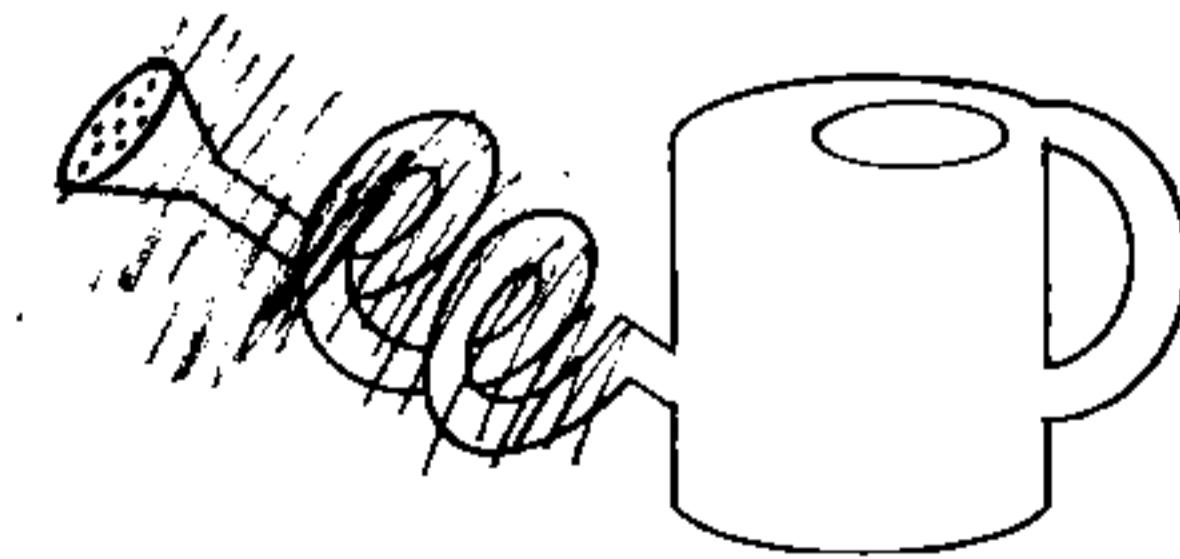
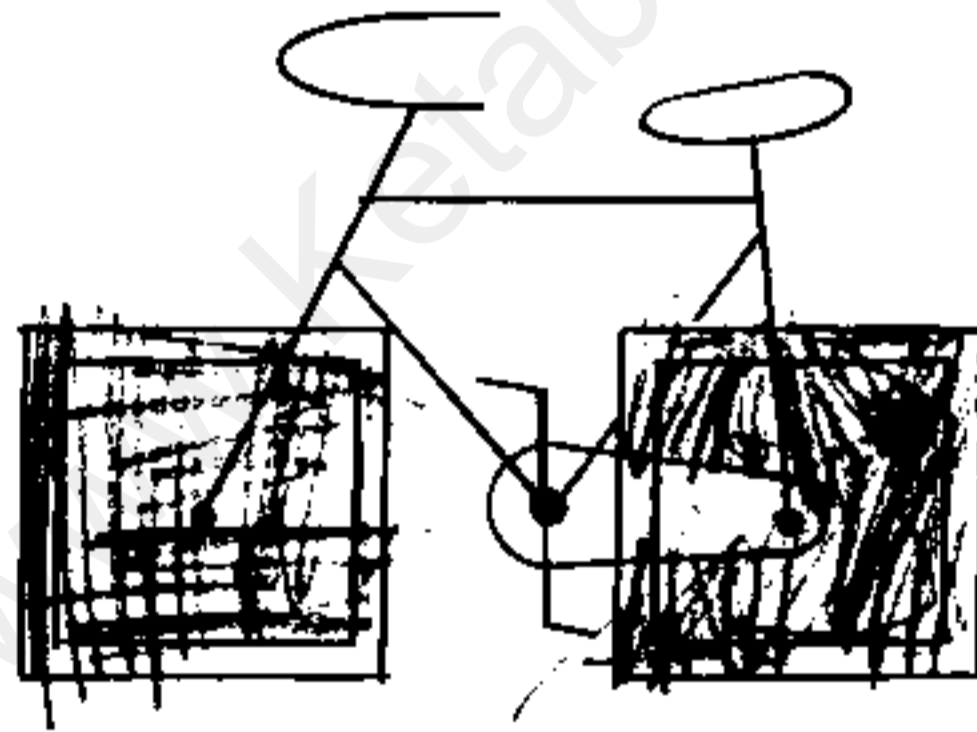
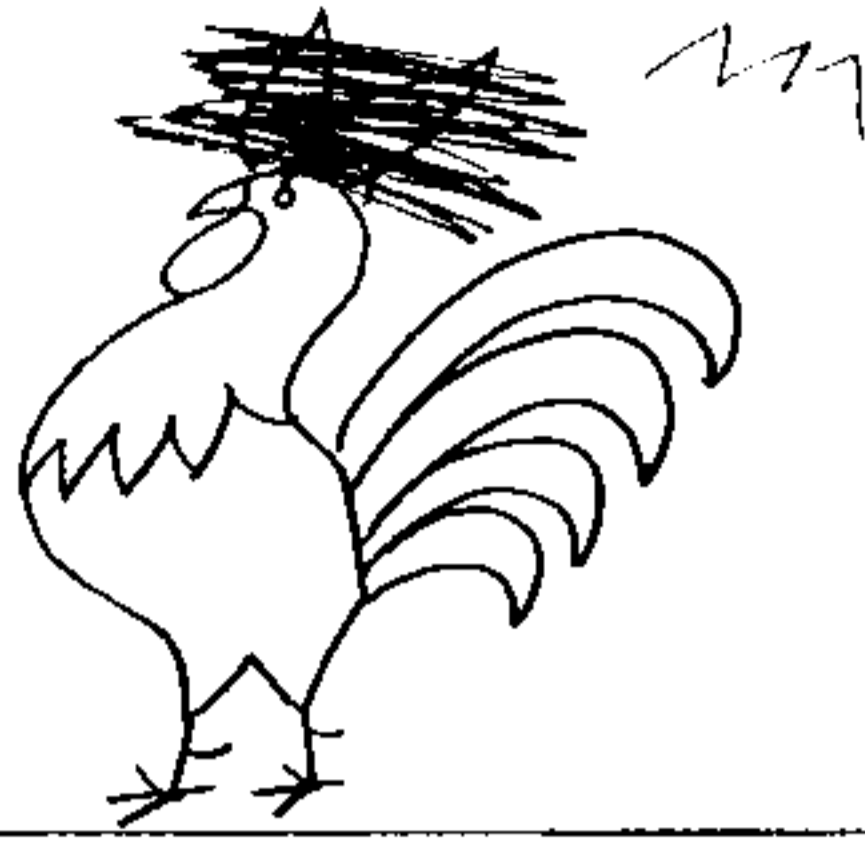
تمرینهای مداخلی: بعد از انجام تمرینهای مربوط به هر لوحه از کودکان بخواهید تا طرحهای زیر را در دفتر چهارخانه خود بکشند.

۱. اگر باران تمام بشود... ۲. تا چراغ راهنمایی قرمز شد... ۳. دوچرخه حسن در جوی آب افتاد، چونکه... ۴. امروز مرغ سیاه در لانه اش ماند، برای اینکه...

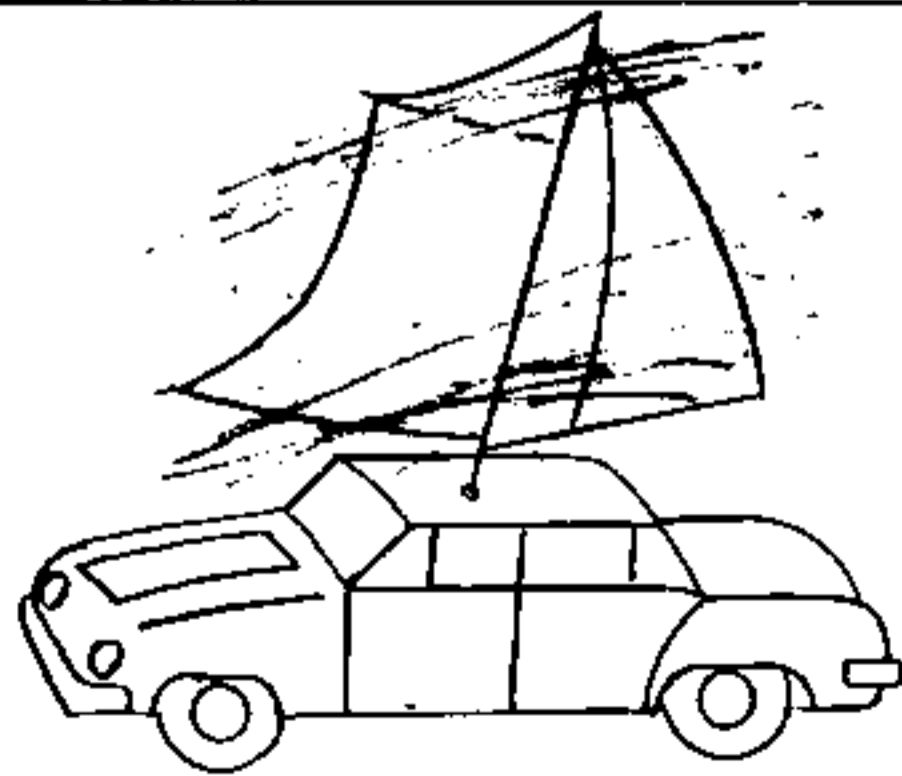
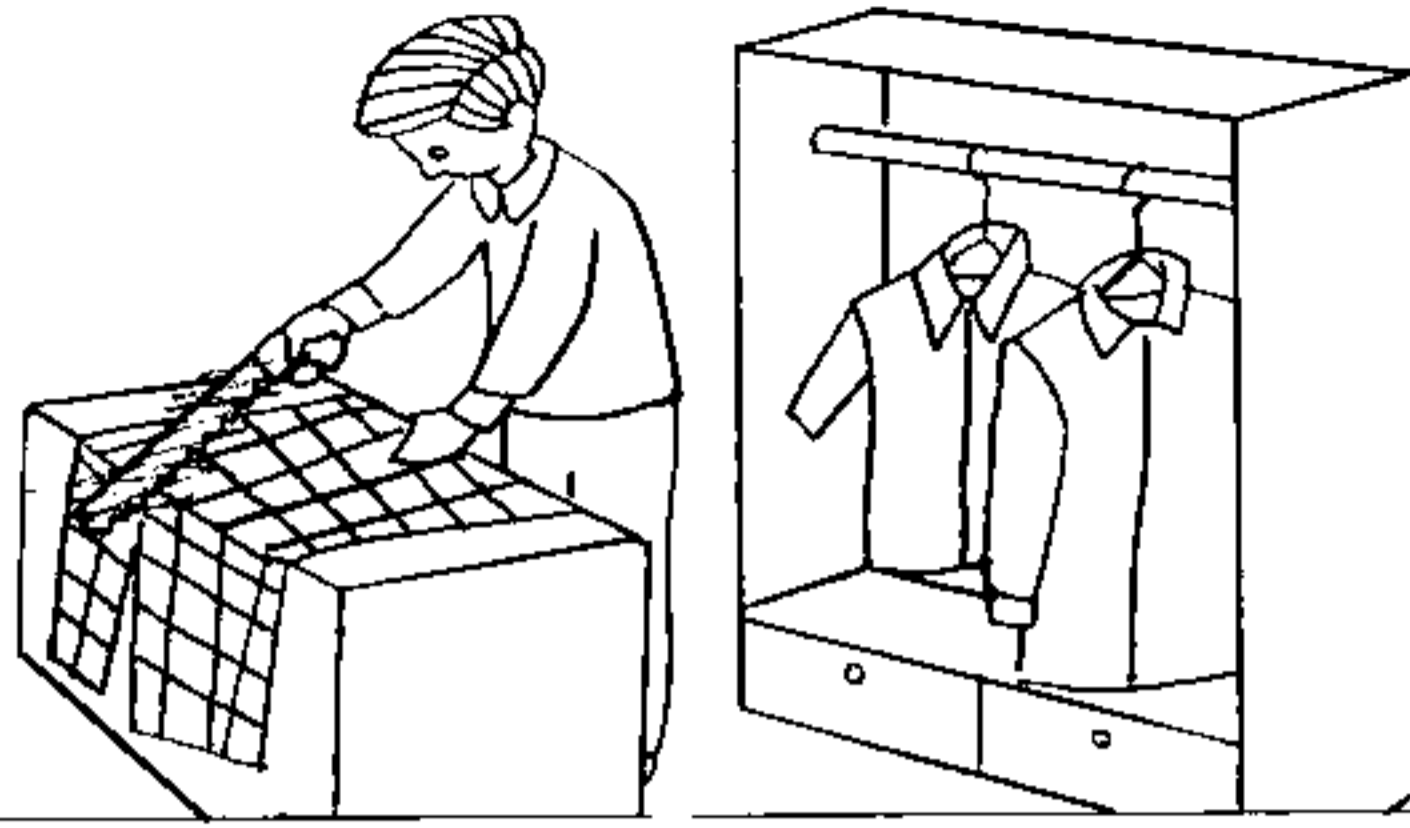

۳. همه دوچرخه‌ها...

۲. اگر از روی خط کشی خیابان...

۱. چرا تاج خروس...

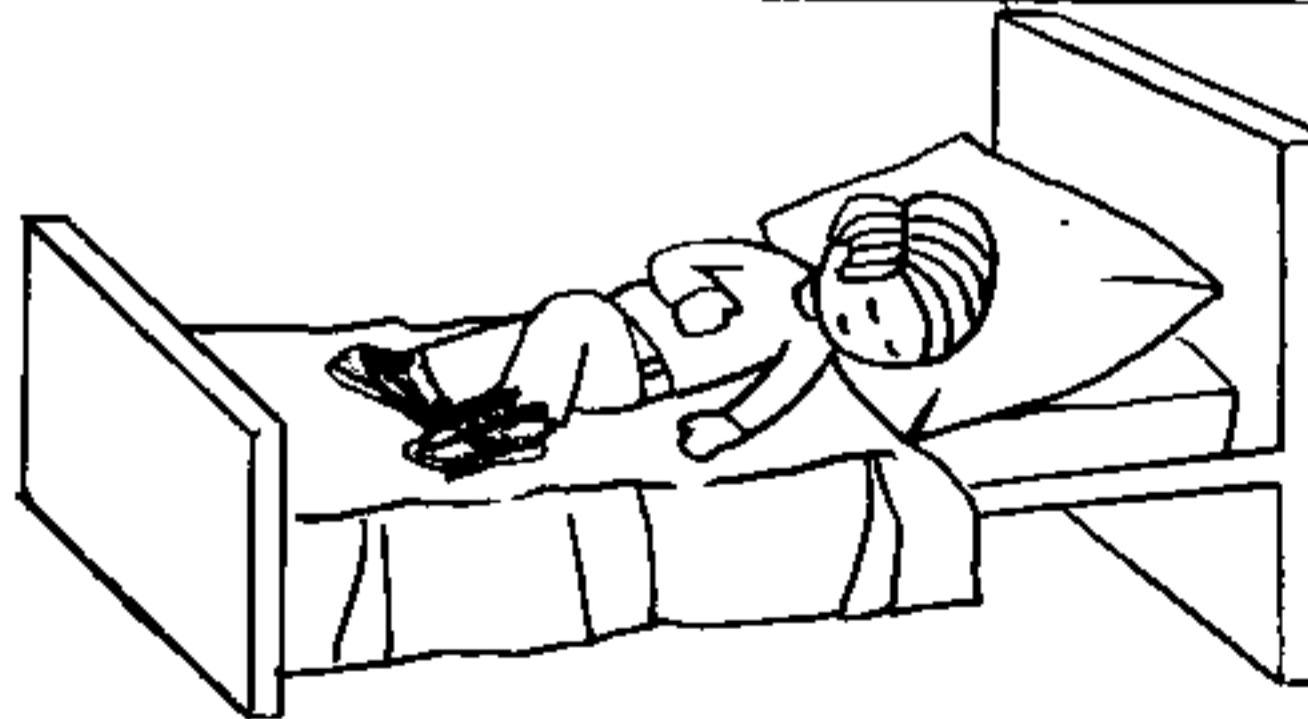
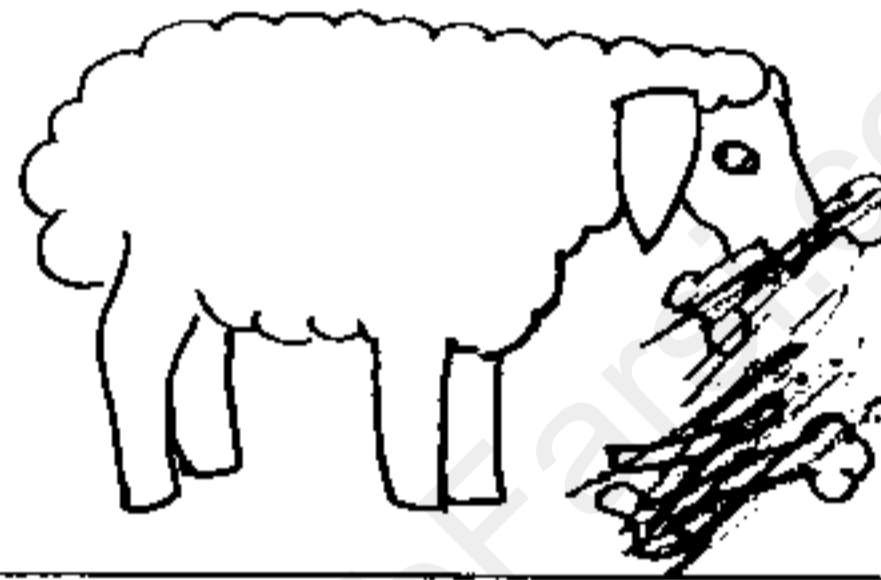
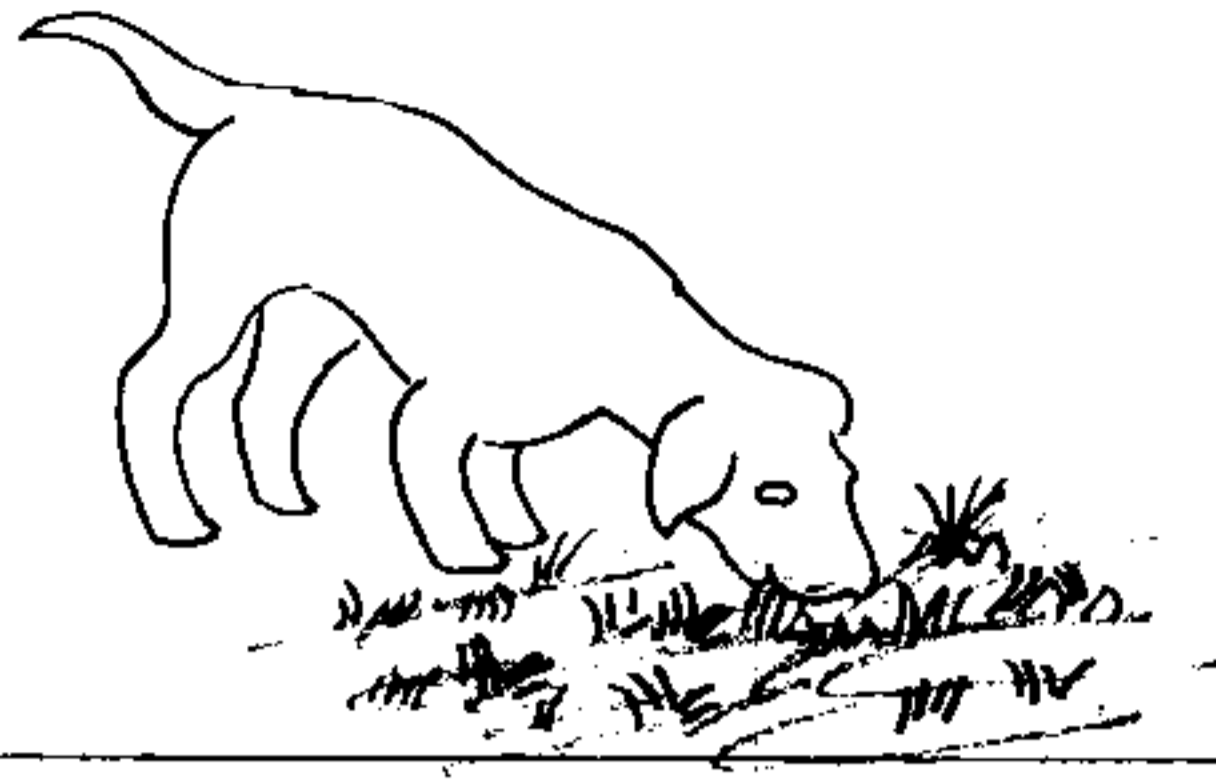
۴. گلها را با آبپاش آب می‌دهند، برای اینکه...

۱. چرا پارچه را...
۴. همه ماشینها...

۲. اگر برادرم بیاید...

۳. خروس روی تخم مرغ نمی خوابد، چونکه...

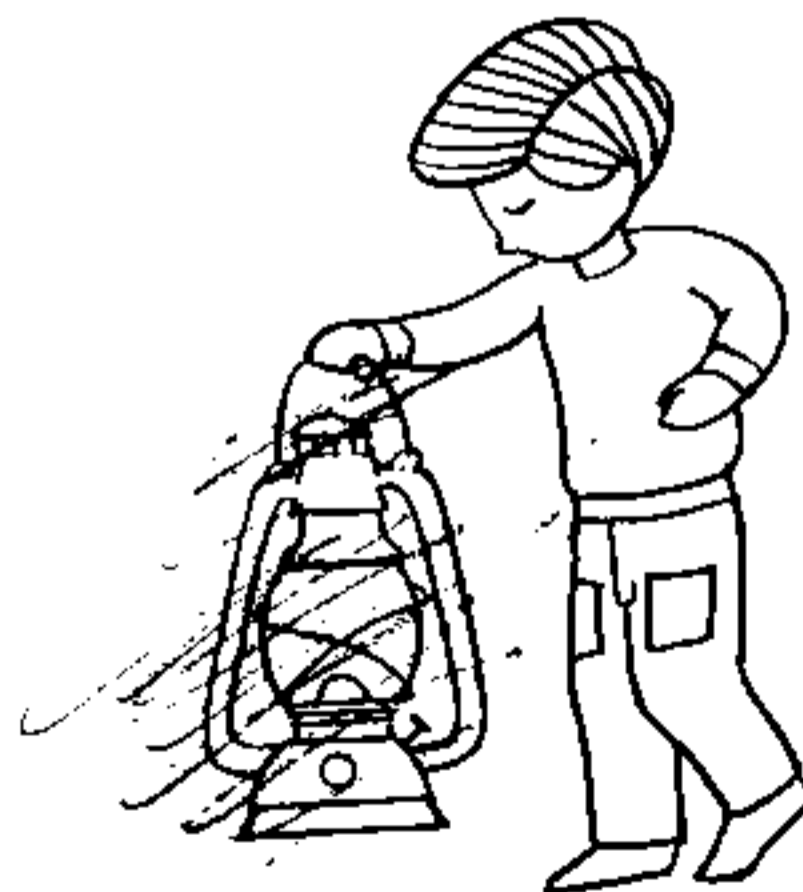
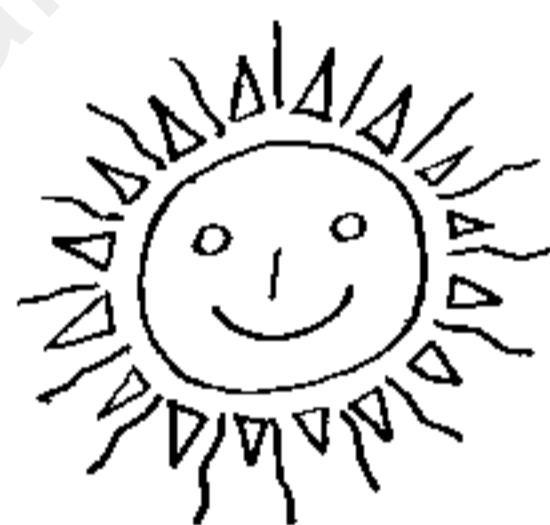
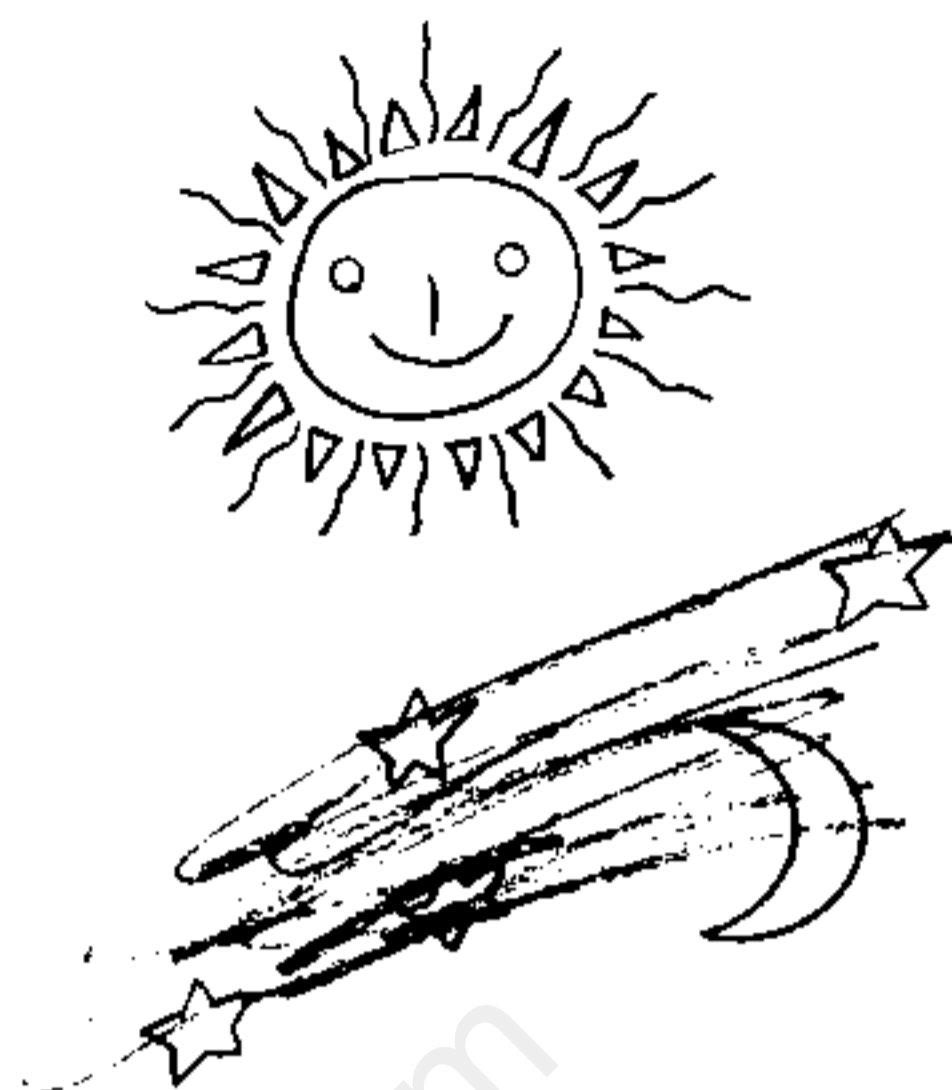
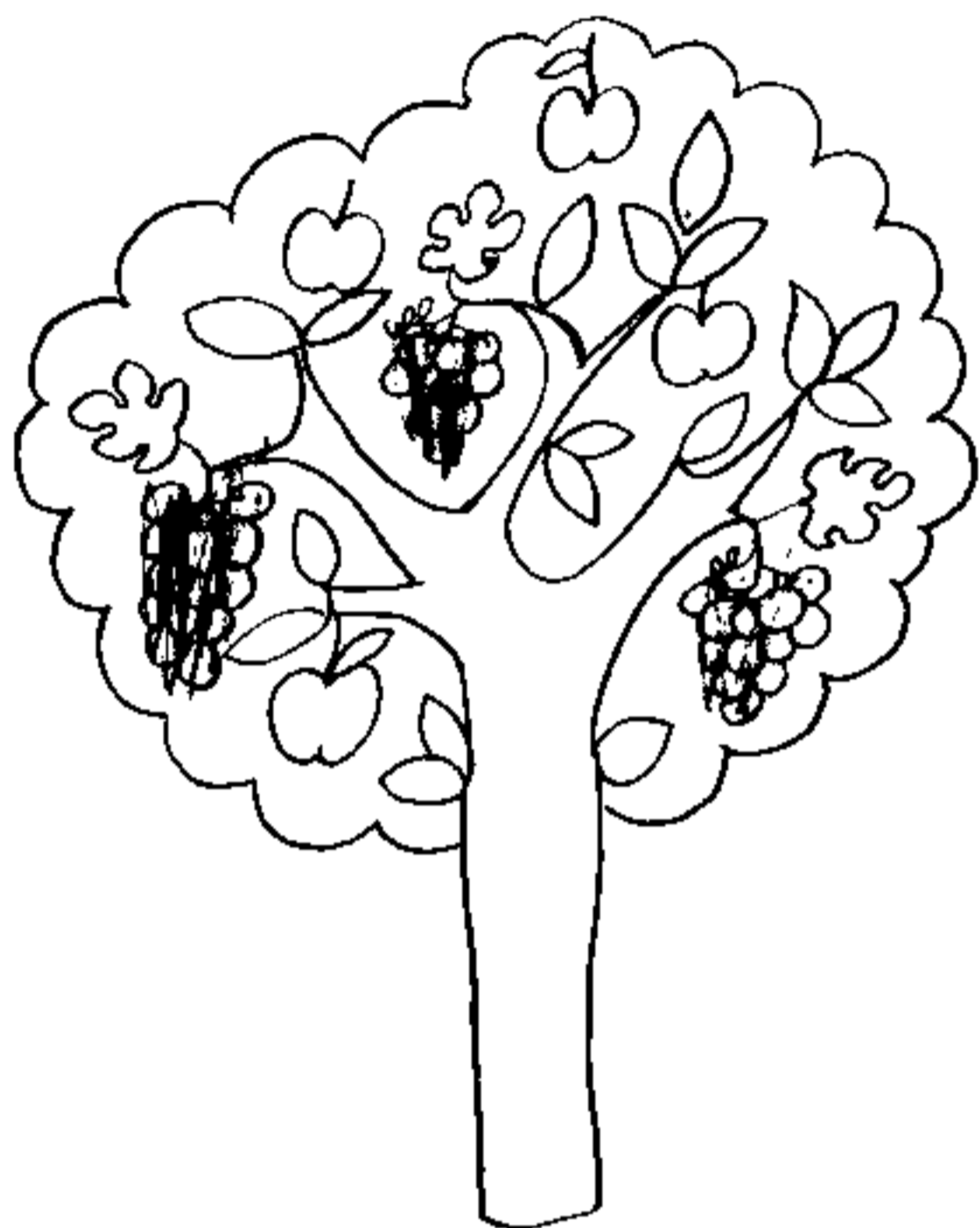

۳. همه بچه‌ها با هم...

۲. اگر گوسفندان علف نخورند...

۱. تا سنگ گربه را دید...

۴. علی هنگام خواب کفشش را درمی آورد، چونکه...

هدفهای لوحه: پیدا کردن شکلی که با شکلهای دیگر هم جهت نیست؛ تمرین حرکت صحیح چشم.

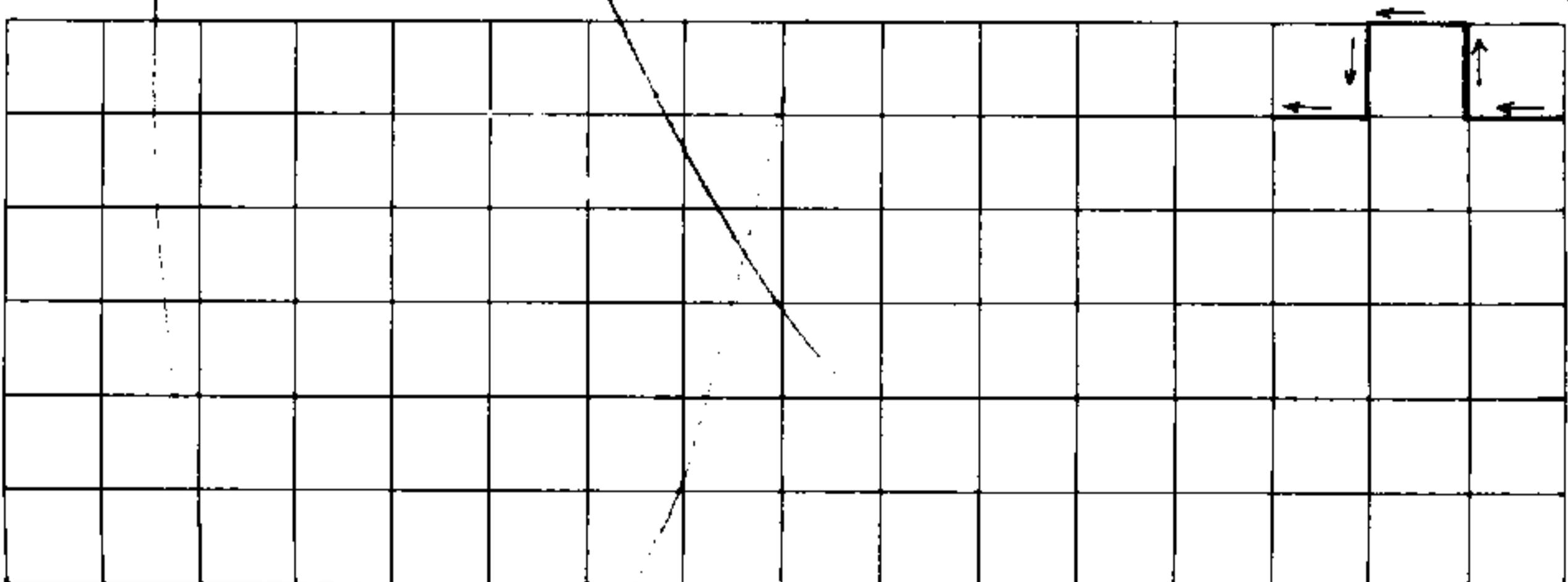
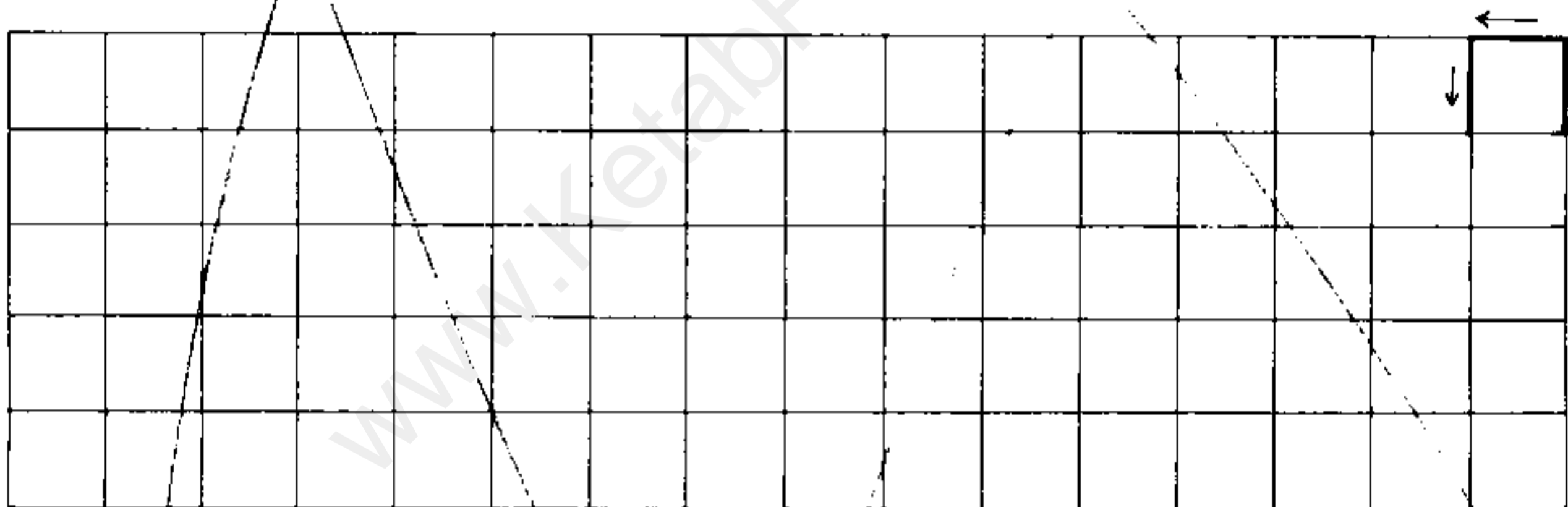
روش کار:

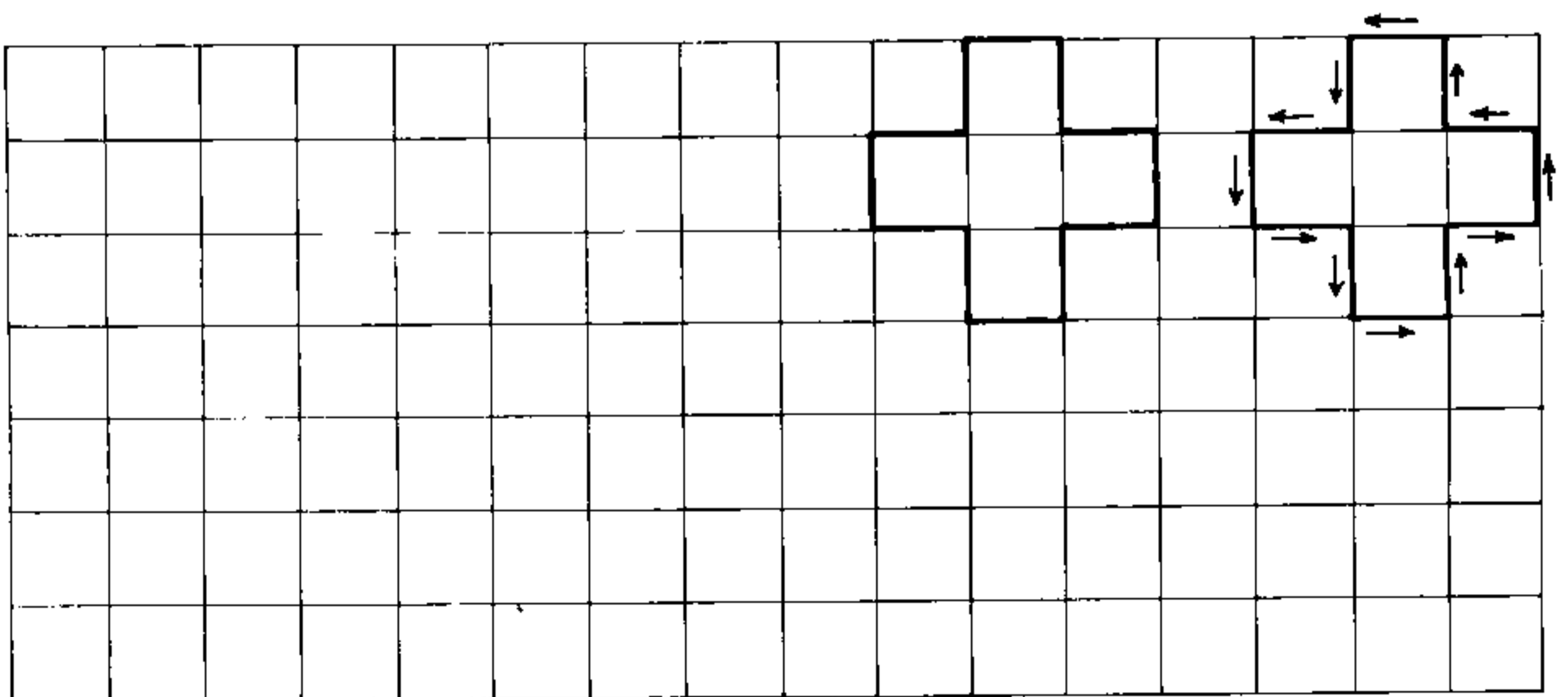
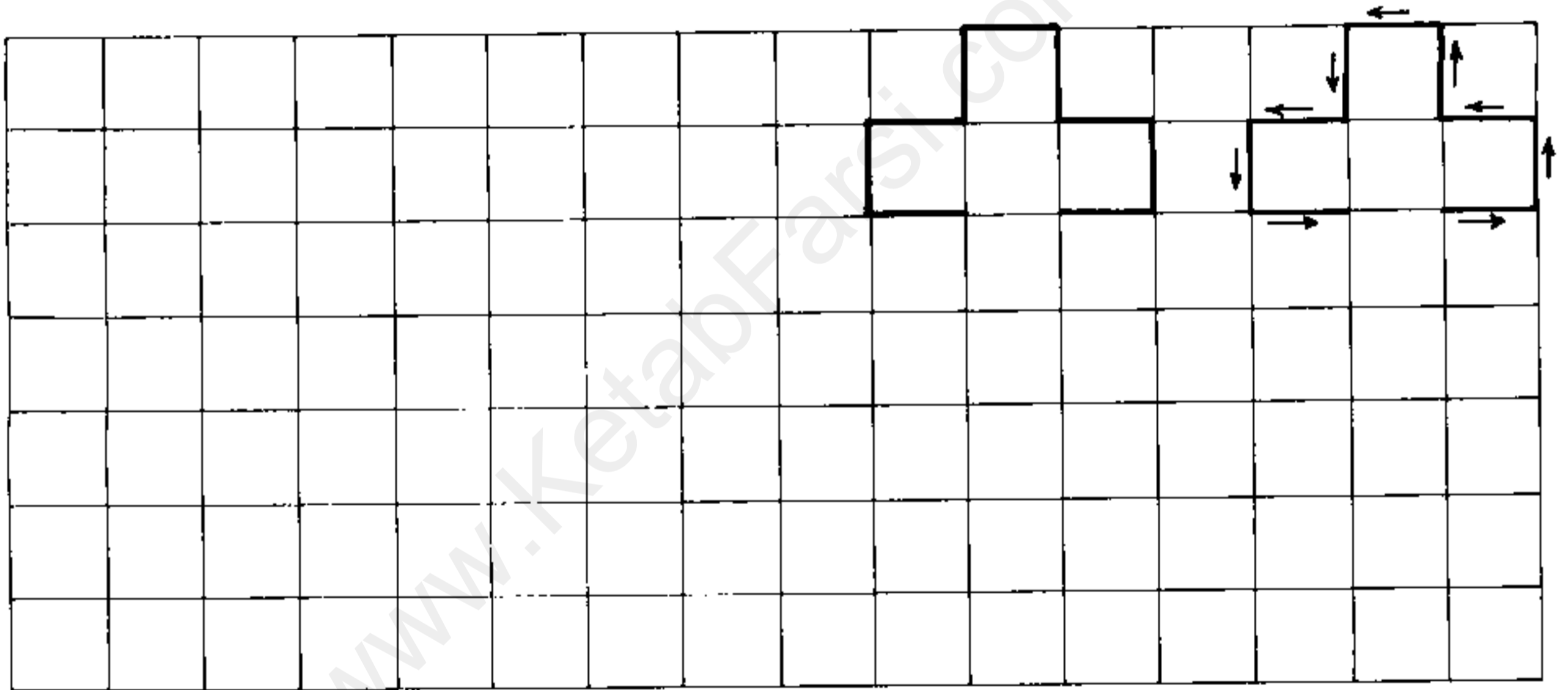
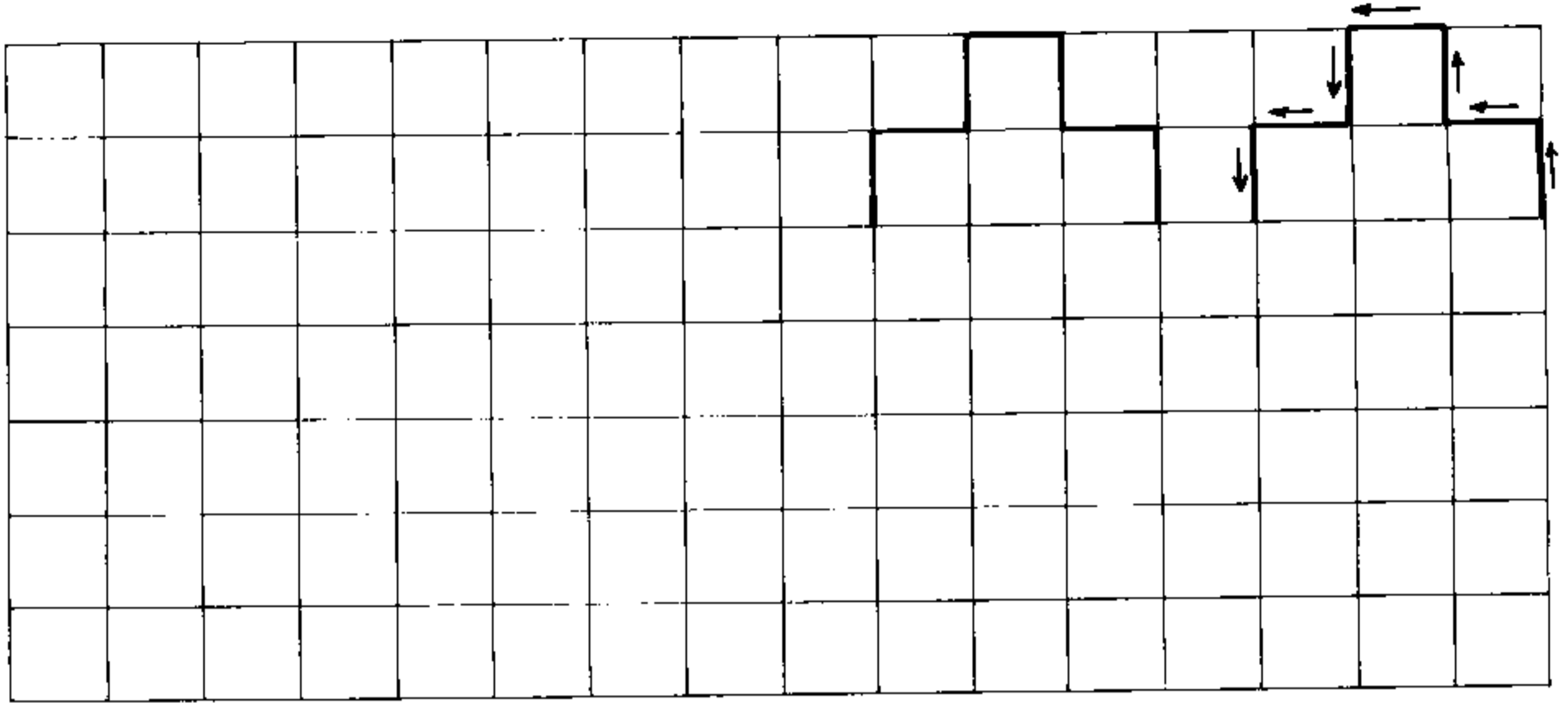
تمرین ۱. لوحه هفدهم را به کودکان نشان دهید و از آنان بخواهید که شکلهای هر ردیف را به ترتیب از راست به چپ نگاه کنند و شکلی را که جهتش با شکلهای دیگر فرق دارد نشان دهند.

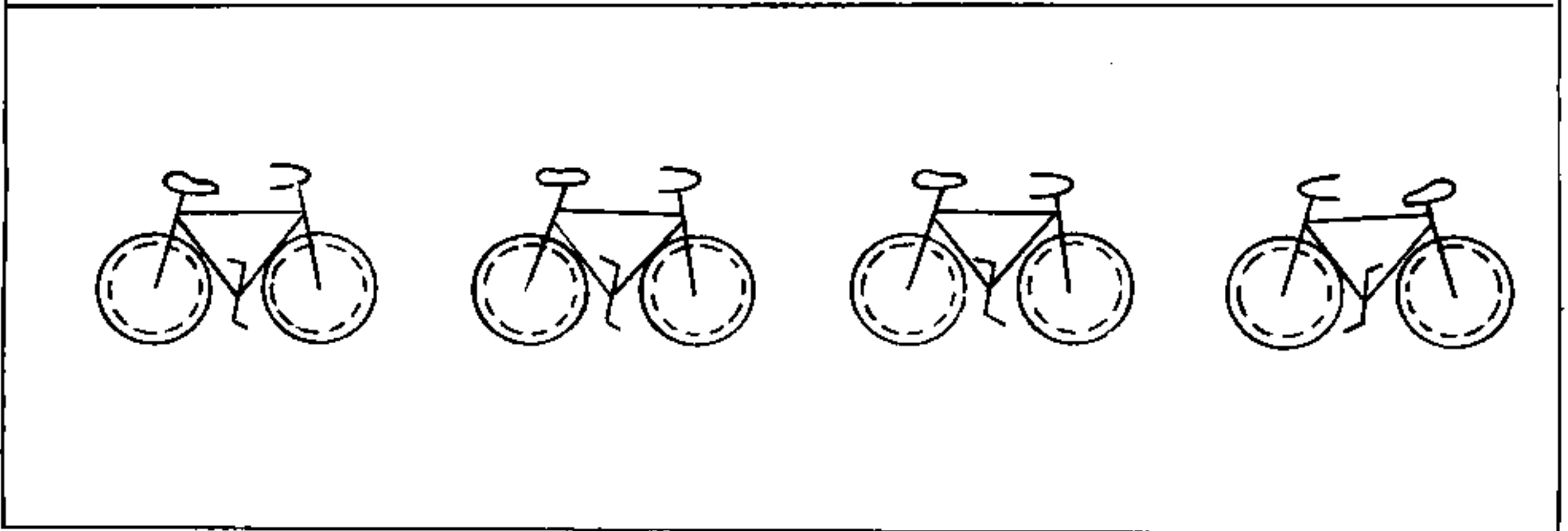
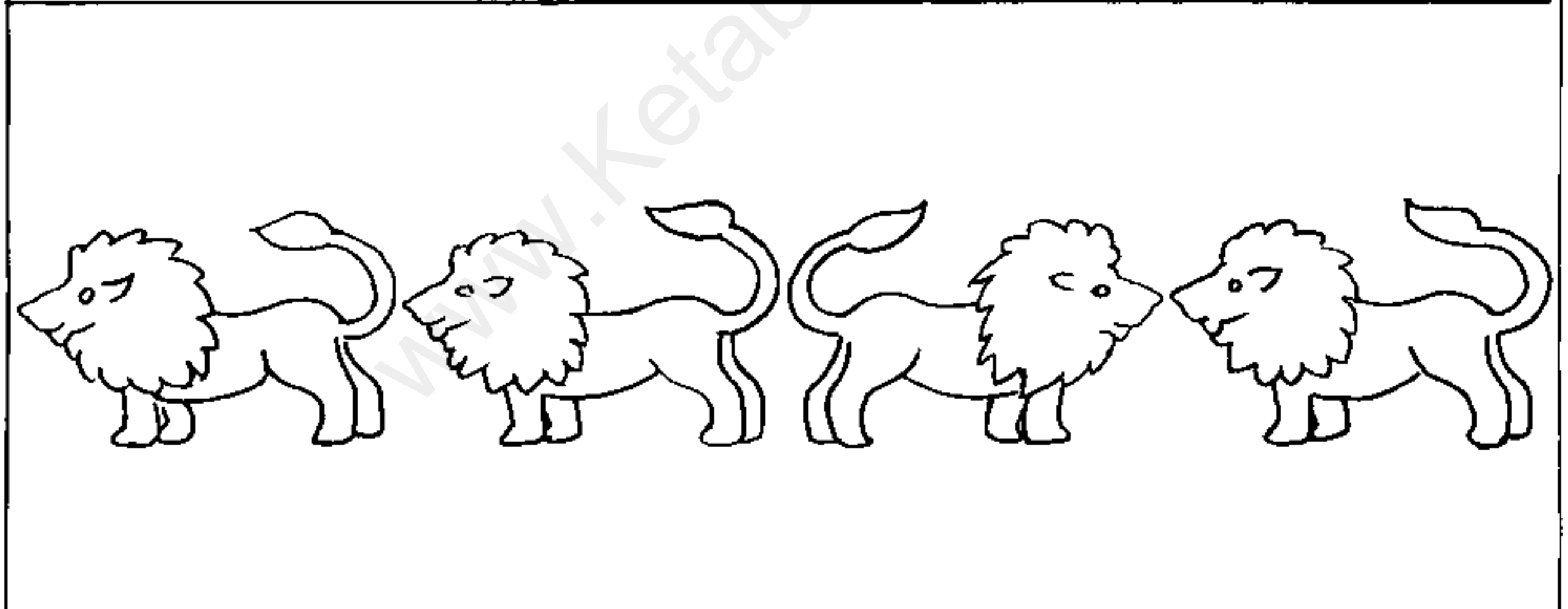
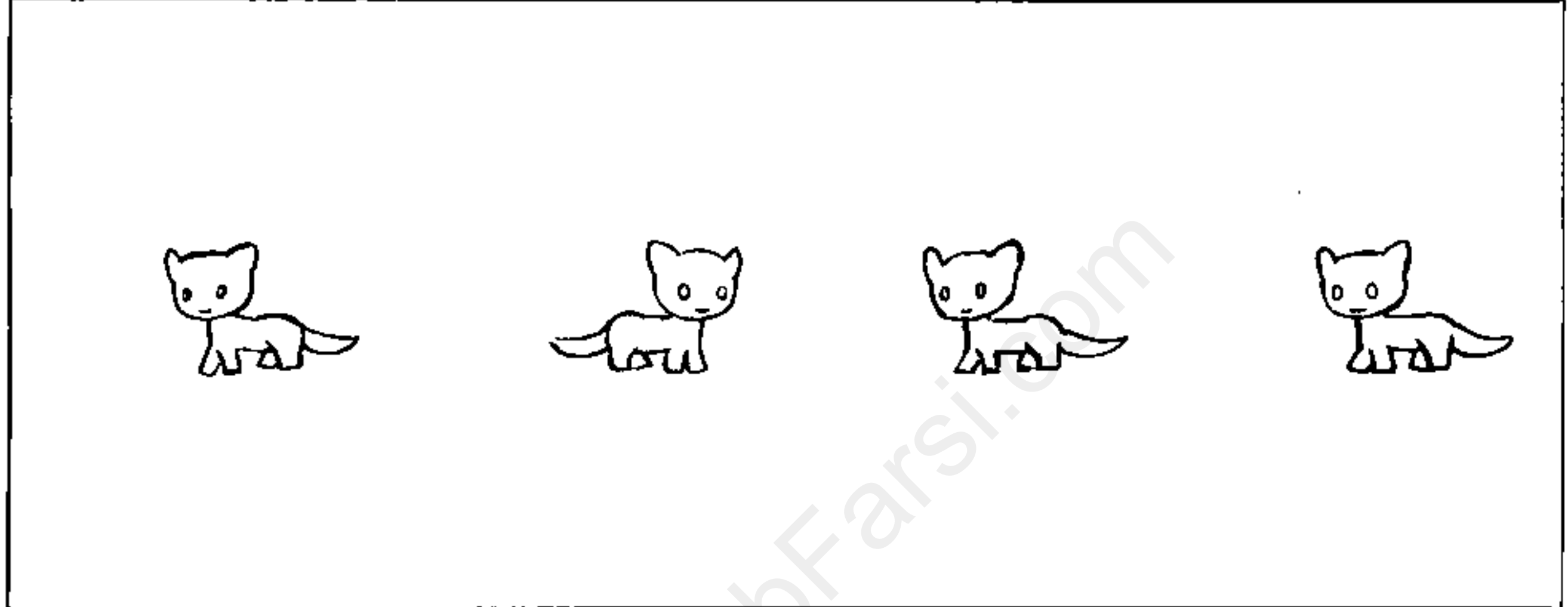
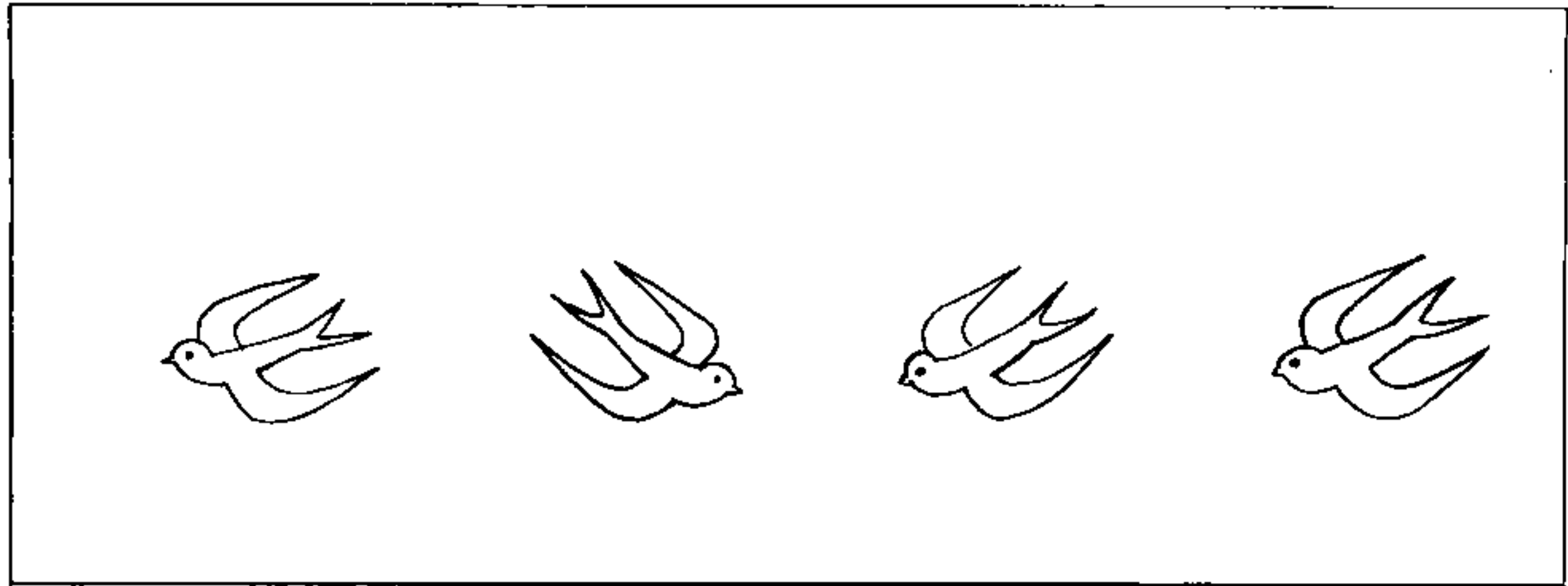
تمرین ۲. از کودکان بخواهید که زیر شکلی که با شکلهای دیگر هم جهت نیست خط بکشند.

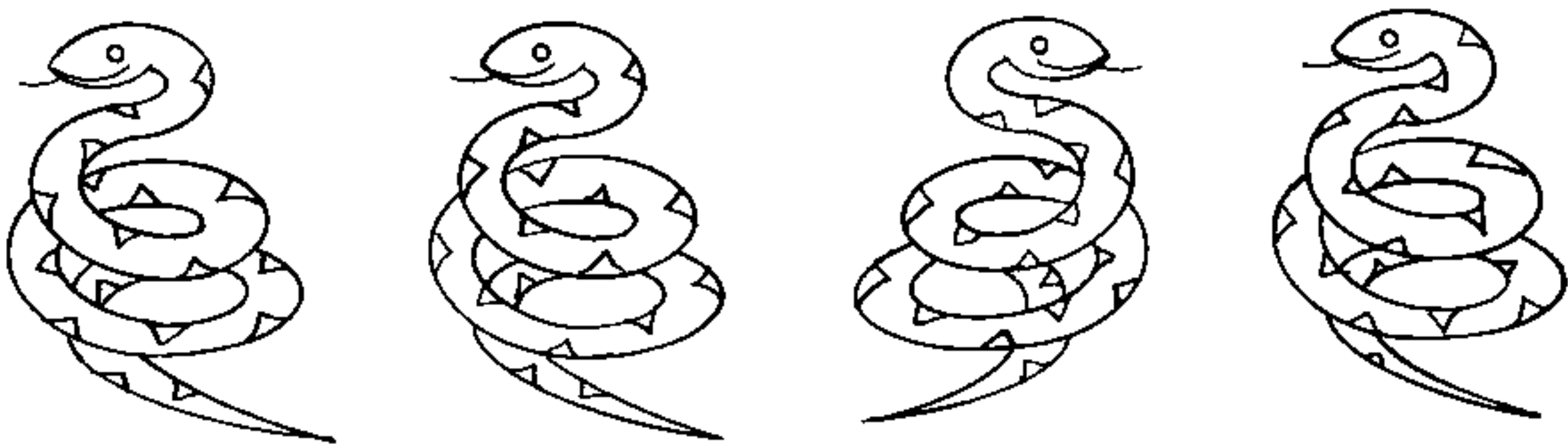
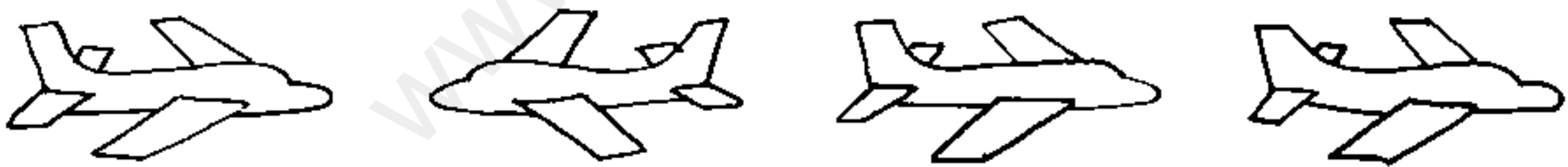
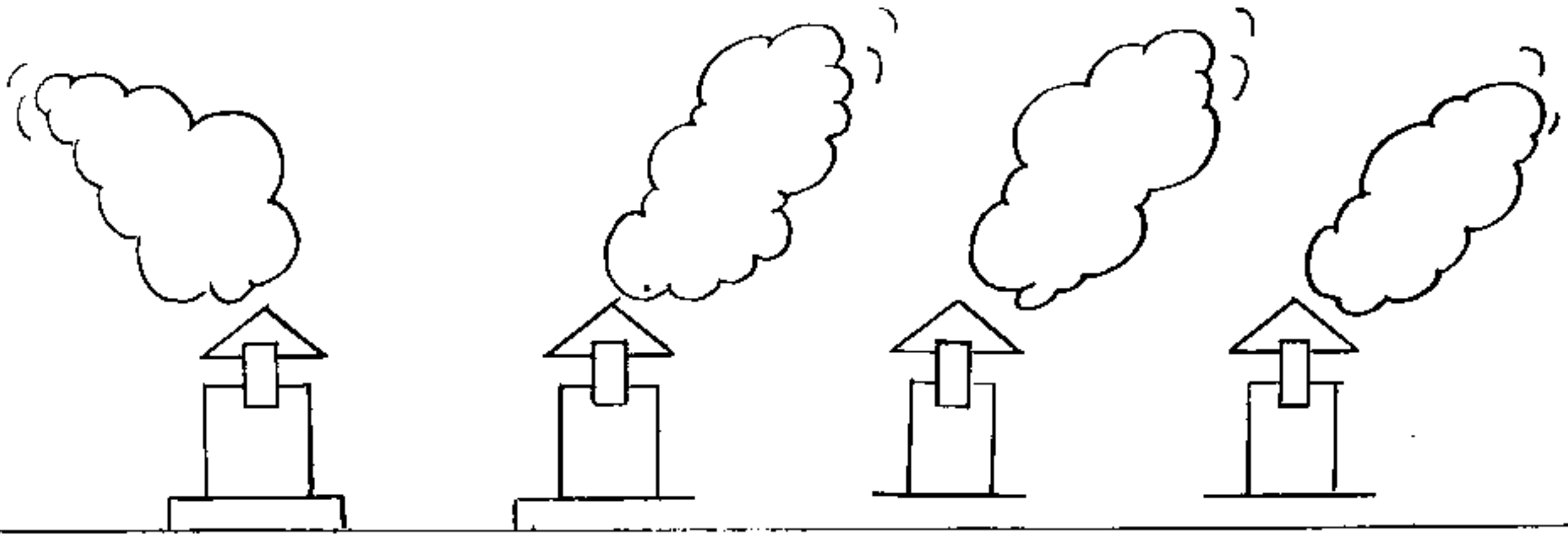
تمرین ۳. از کودکان بخواهید که در طول هفته با مفاهیم راست و چپ، و کلمه های دود، ماشین، هواپیما، مار، روروک، گاو، بادبادک، پروانه، زنبور، ماهی، آبپاش، آدم، مداد، تنگ، قورباغه، و کفش جمله بسازند.

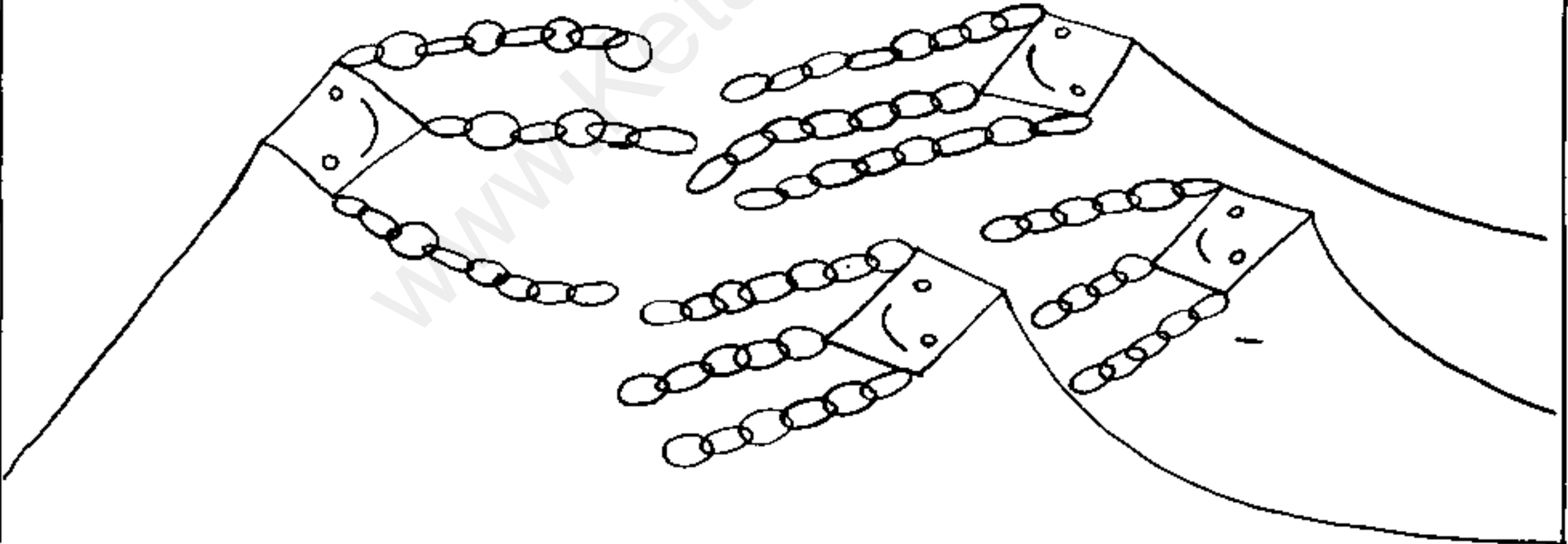
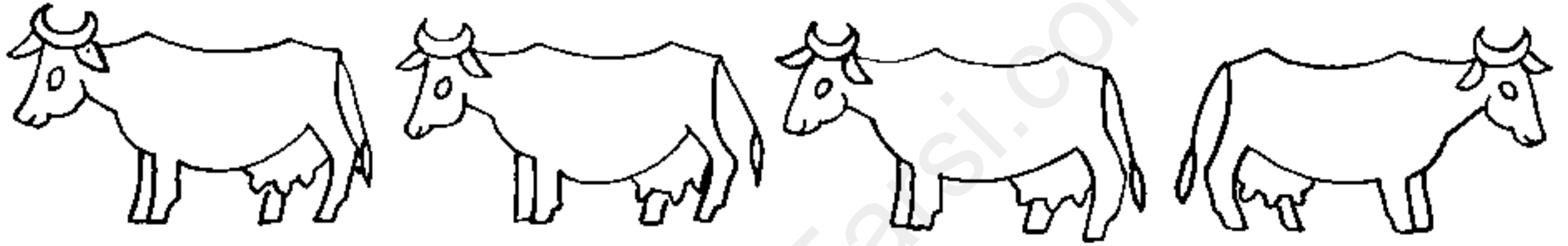
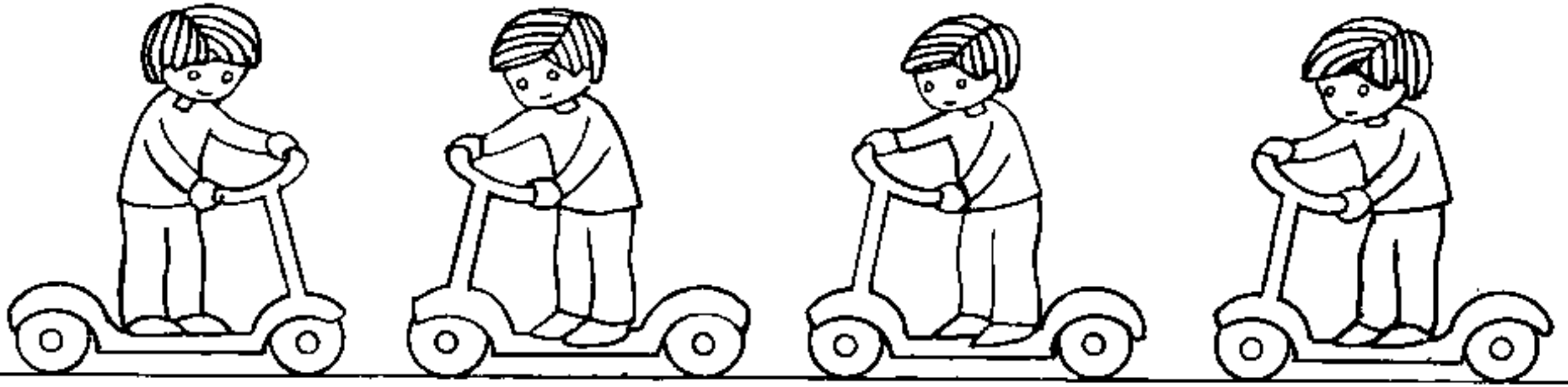
تمرینهای مدادی: بعد از انجام تمرینهای مربوط به هر لوحه از کودکان بخواهید تا طرحهای زیر را در دفتر چهارخانه خود بکشند.

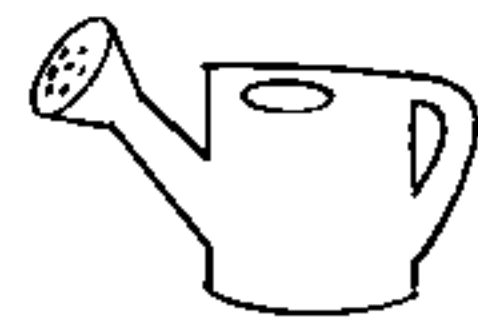
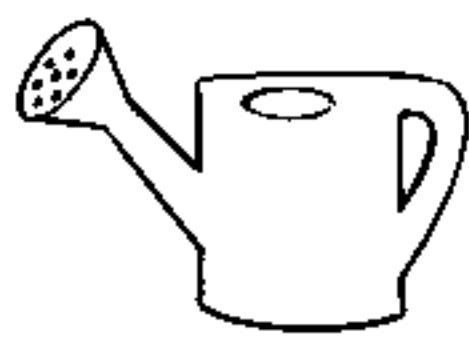
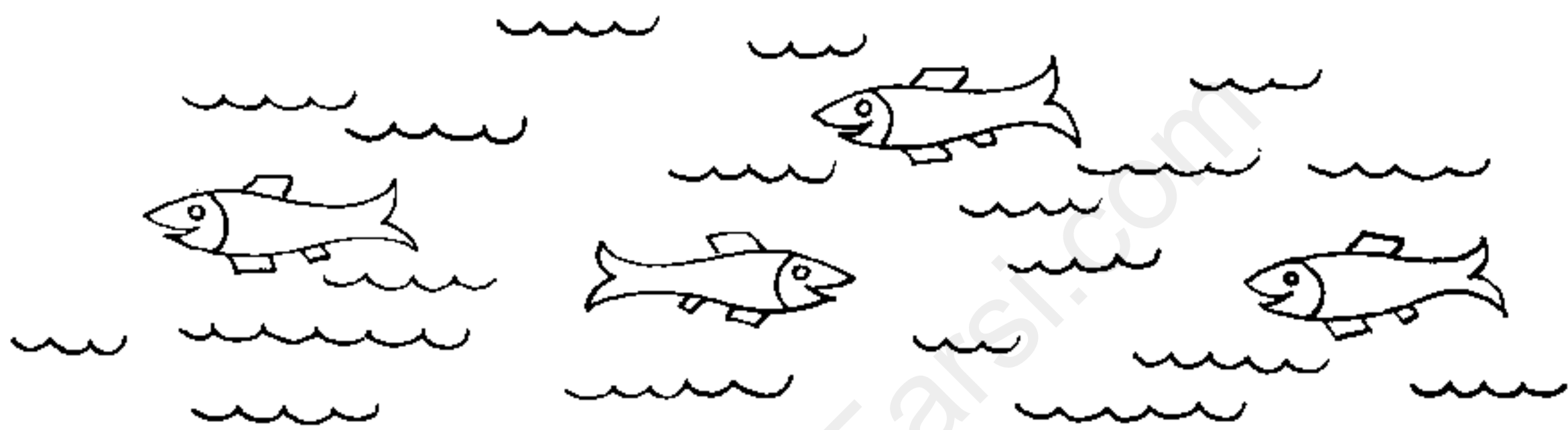
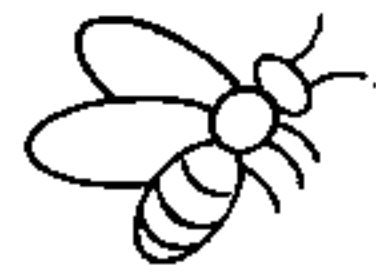

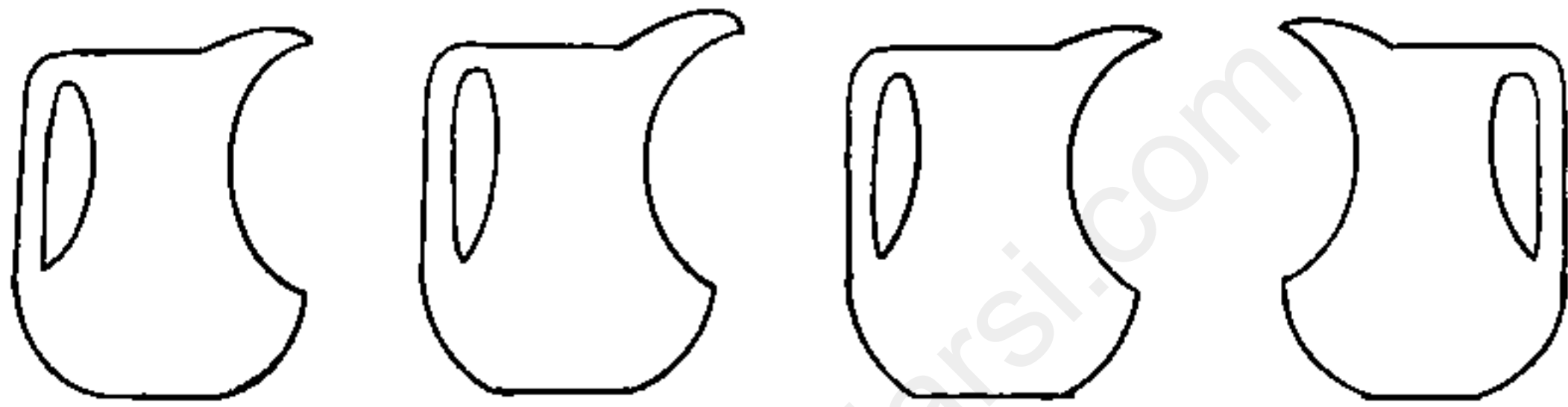
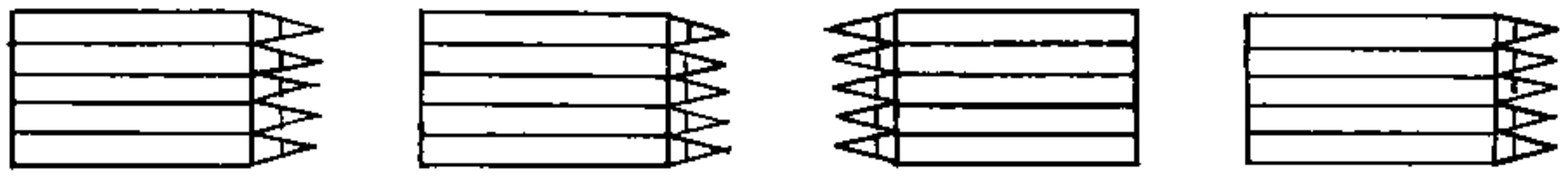

هدفهای لوحه: پیدا کردن کلمه‌های هم‌آغاز و تمرین صداهای ک، ز، آ؛ بخش کردن کلمه‌ها.

روش کار:

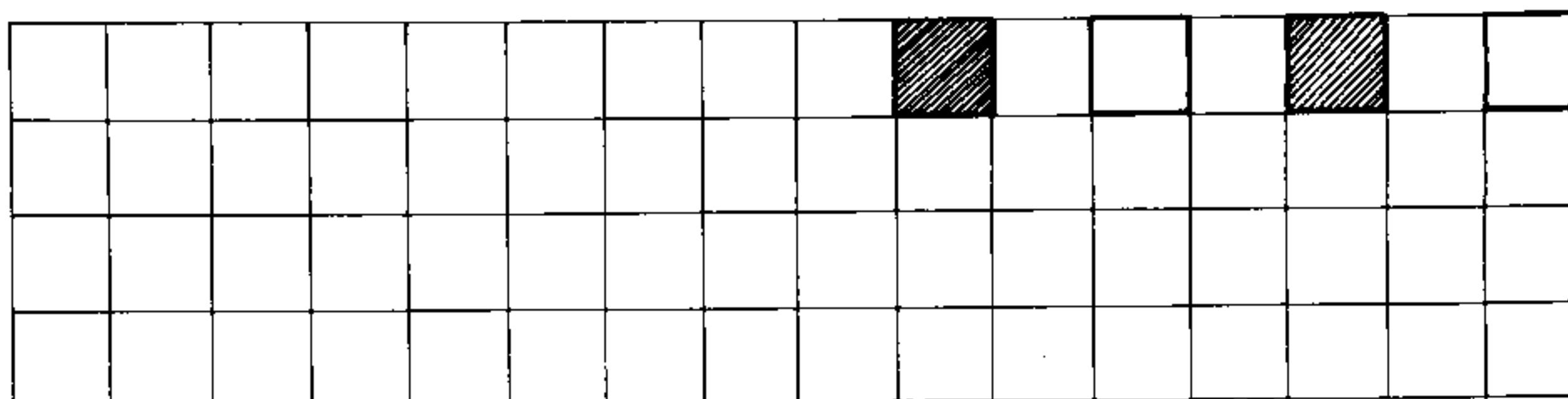
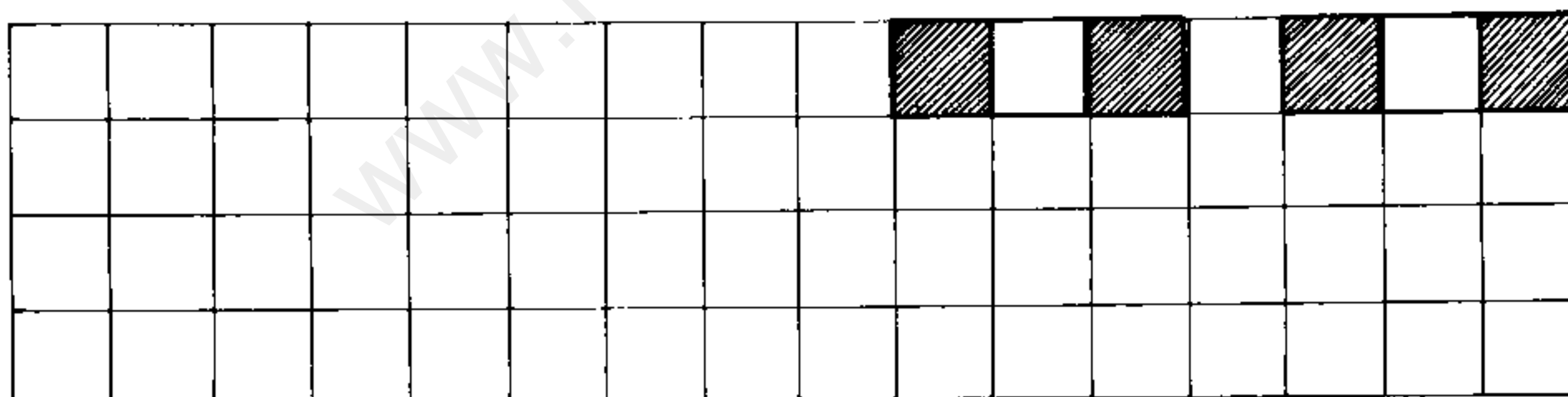
تمرین ۱. لوحه را به کودکان نشان دهید و از آنان بخواهید تصویرهای ردیف اول را چند بار به طور شمرده نام ببرند. پس از آن یکی از تصویرهای ردیف اول را نام ببرید. کودکان باید تشخیص دهند که آن نام با نامهای دیگر تصویرهای ردیف اول هم‌آغاز است یا خیر.

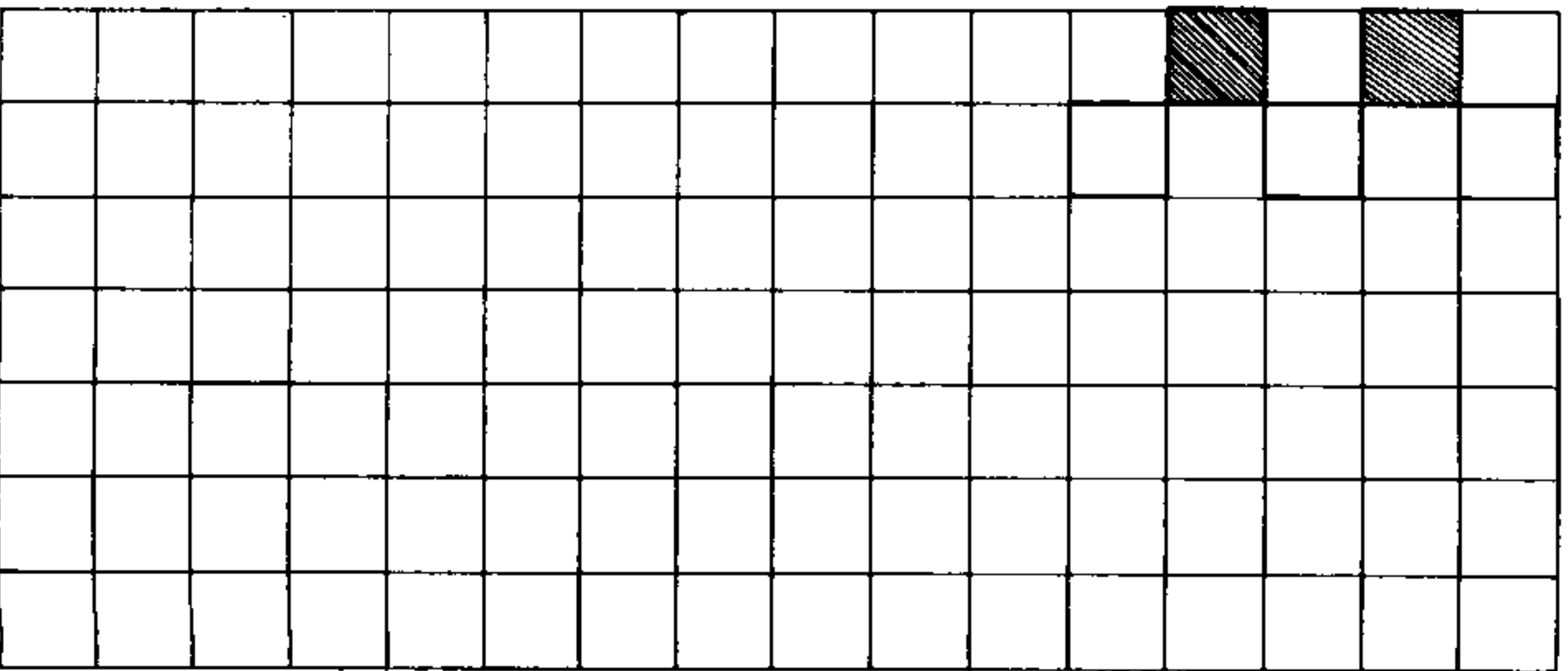
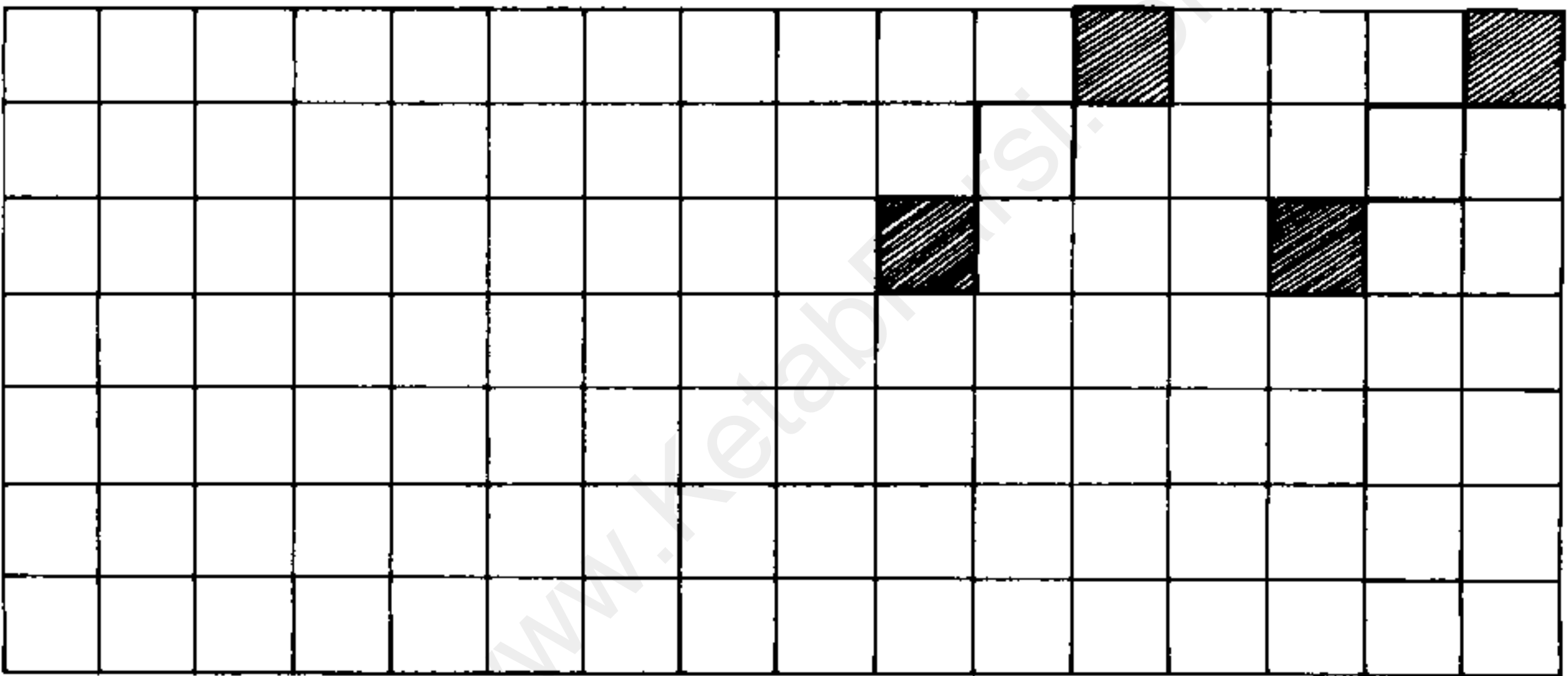
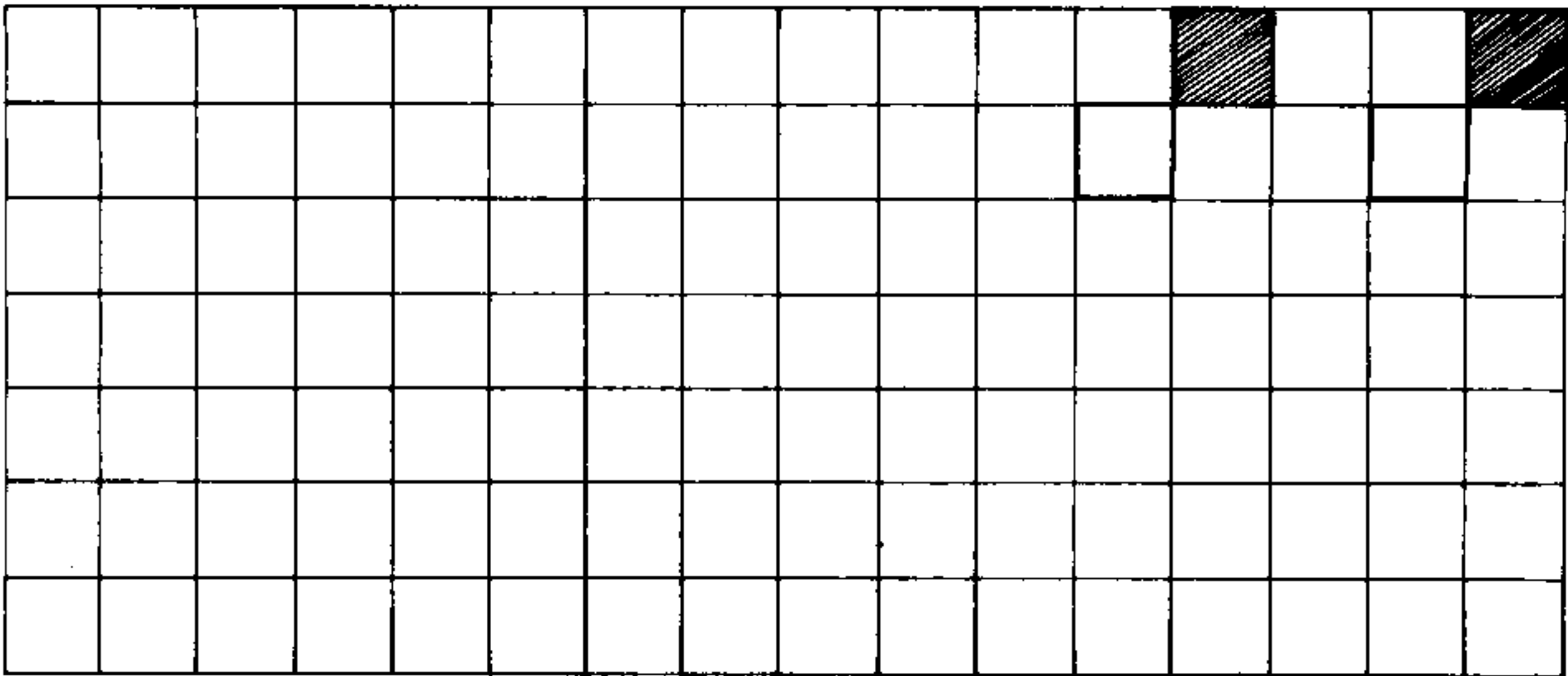
تمرین ۲. از بچه‌ها بخواهید زیر تصویرهایی که حرف اول آنها با هم مشترک است خط بکشند. مثل کلمه‌های کاهو، کلاغ، کبوتر که حرف اول آنها «ک» است.

تمرین ۳. از کودکان بخواهید کلمه‌ها را بخش کنند و تعداد بخشهای هر کلمه را مشخص سازند.

تمرین ۴. از کودکان بخواهید کلمه‌هایی را بگویند که در آنها از حروف تمرین شده (ک، ز، آ) استفاده شده است.

تمرینهای مدادی: بعد از انجام تمرینهای مربوط به هر لوحه از کودکان بخواهید تا طرحهای زیر را در دفتر چهارخانه خود بکشند.

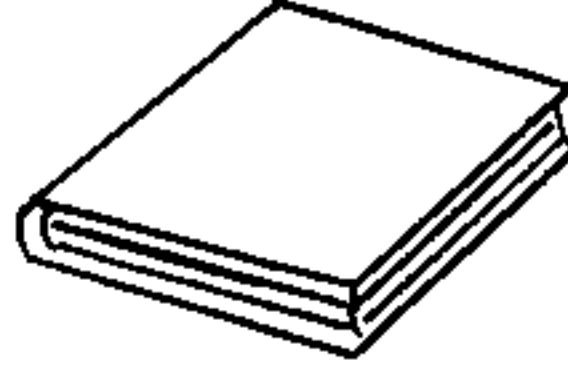

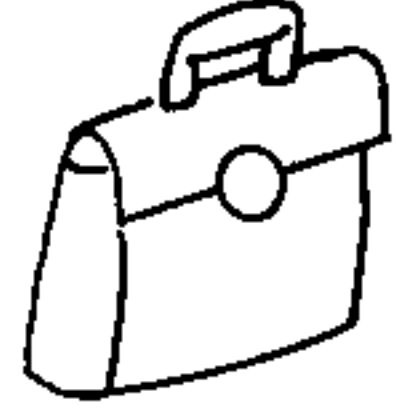
کوزه

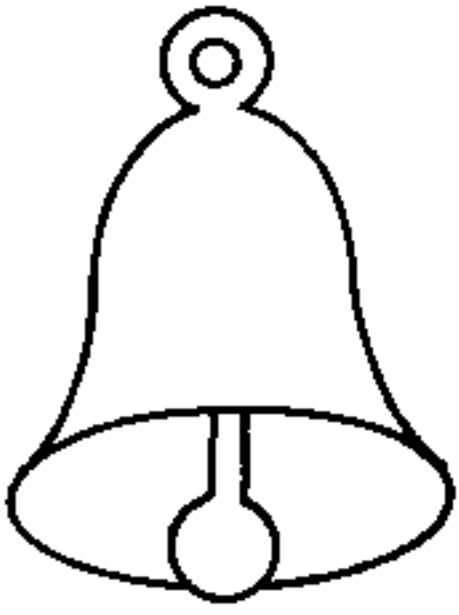
کاسه

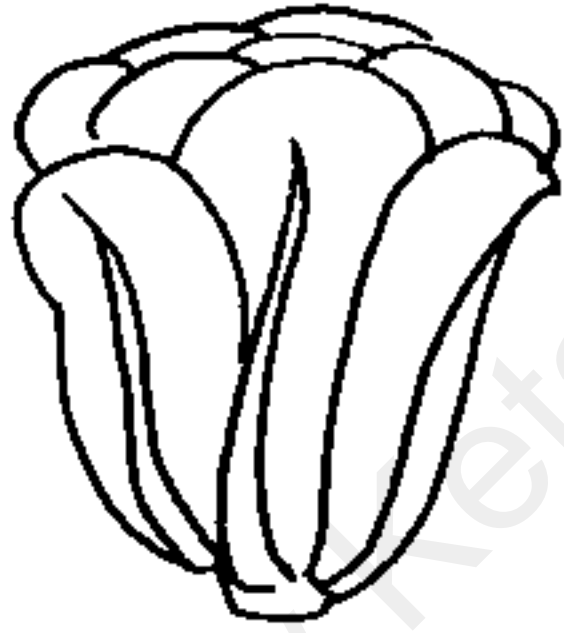
کتاب

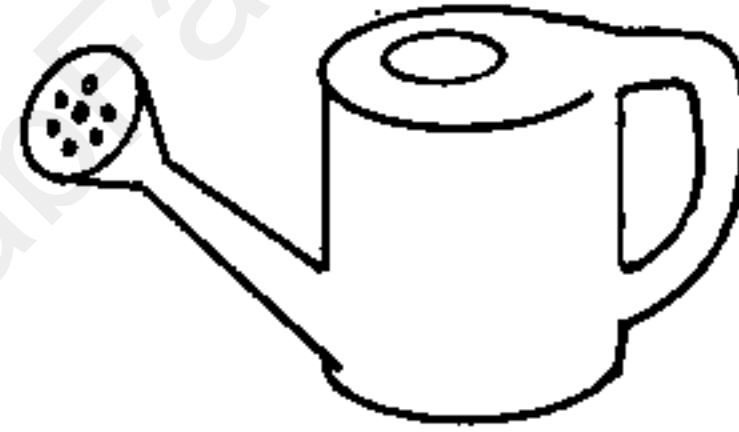
کیف

زنگ

کاهو

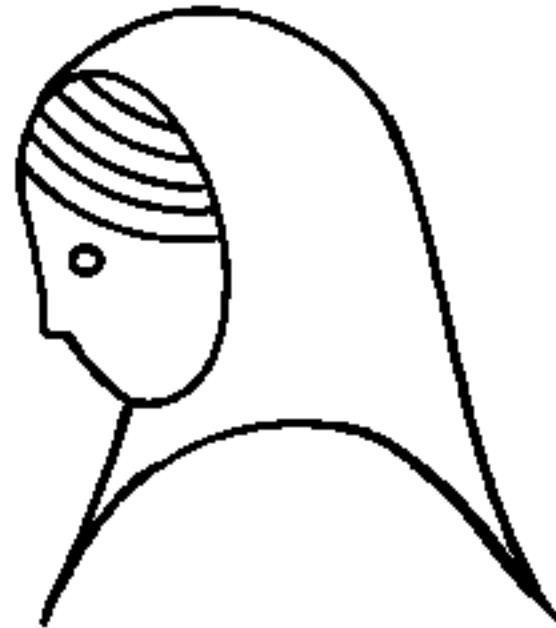
آبیاش

زنبر

کبوتر

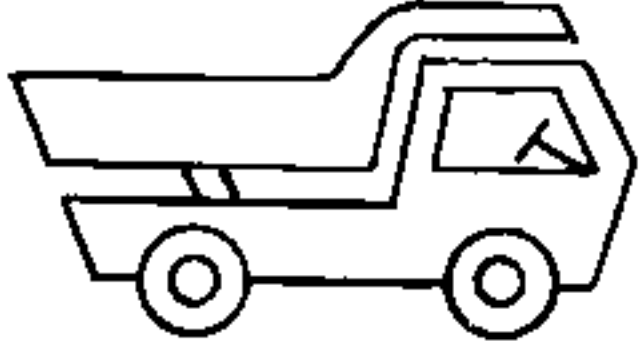
زن

آهو

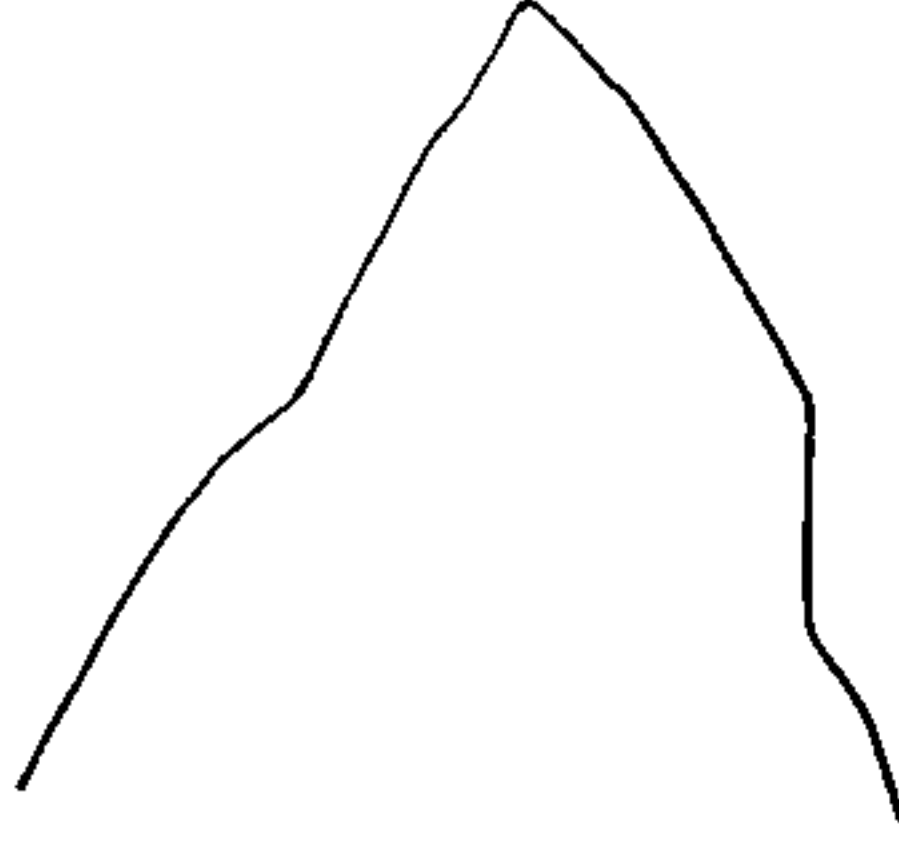
کلاغ

کامیون

کاج

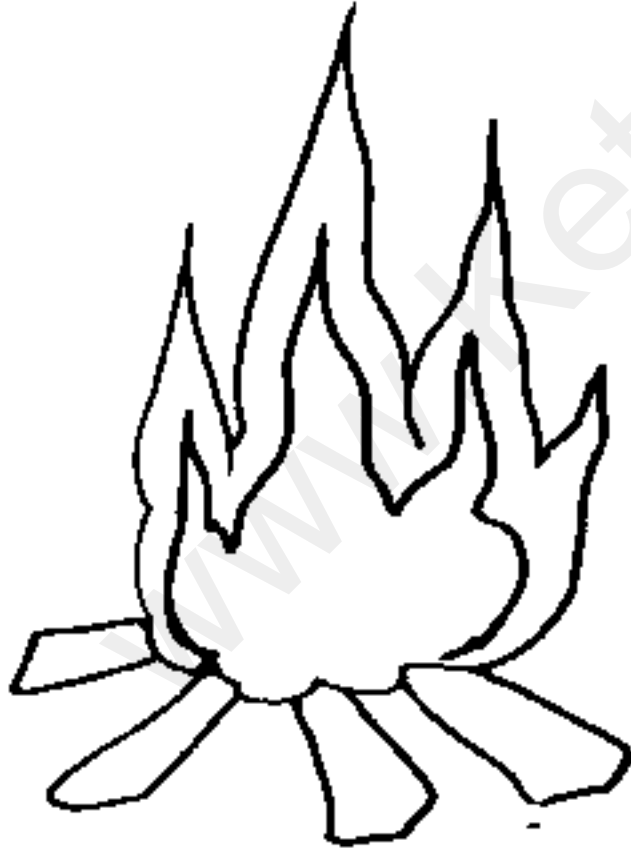
کوه

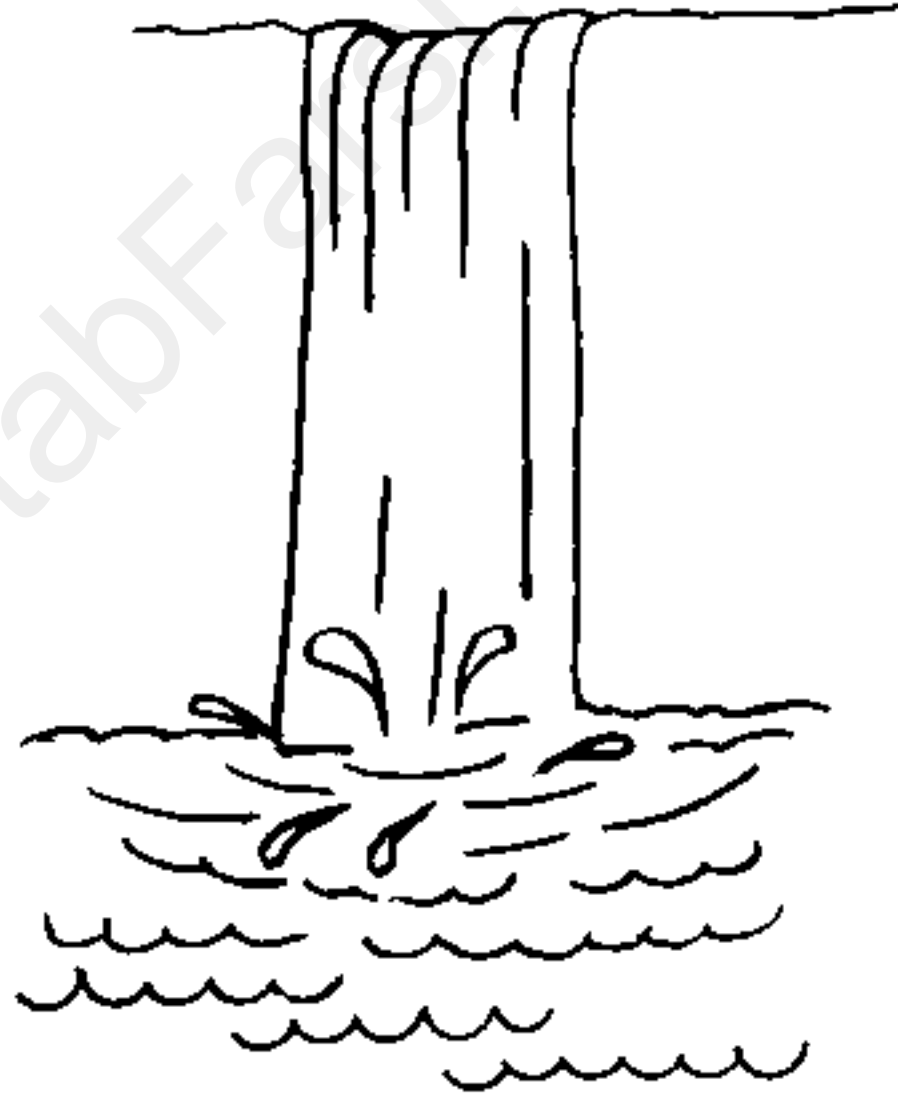
کفش

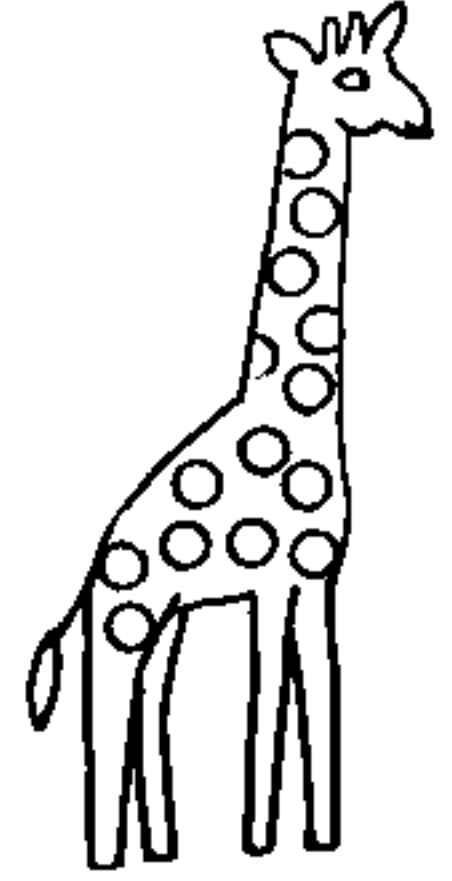
زغال

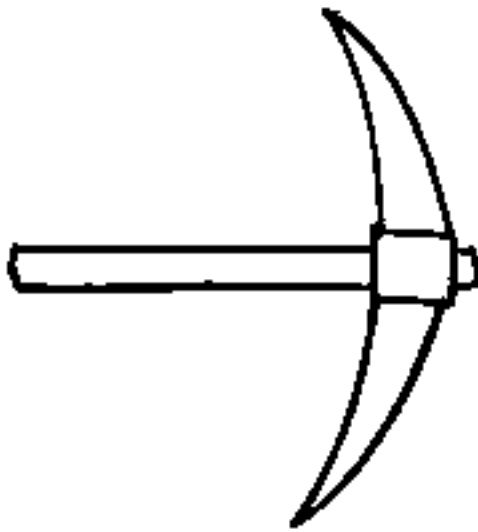
آتش

آبشار

زرافه

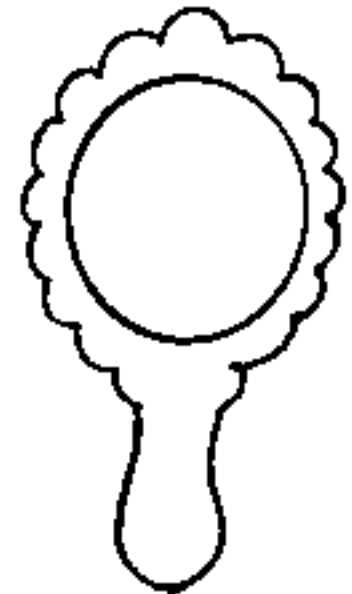
کندک

زبان

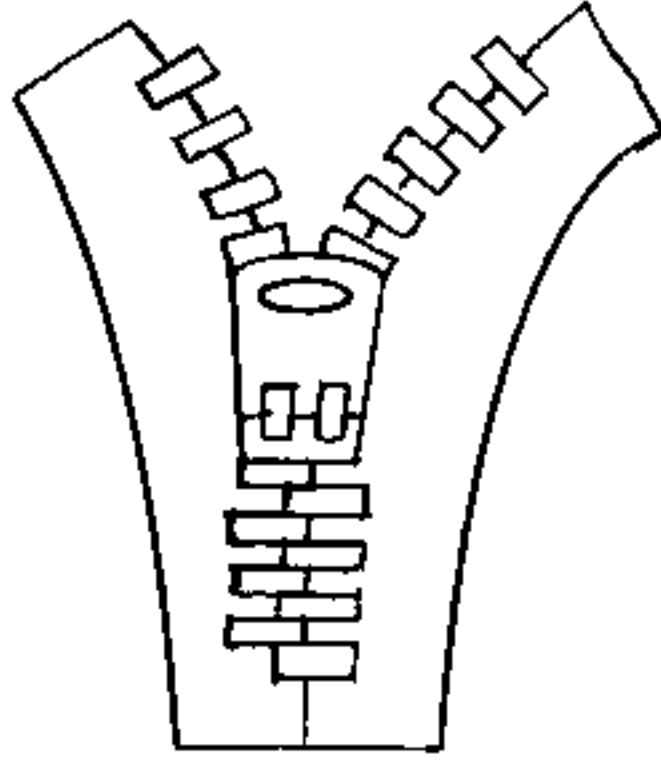
کلاه

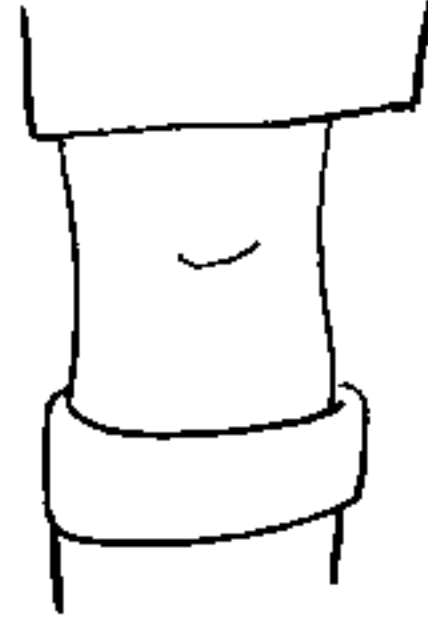
آیینه

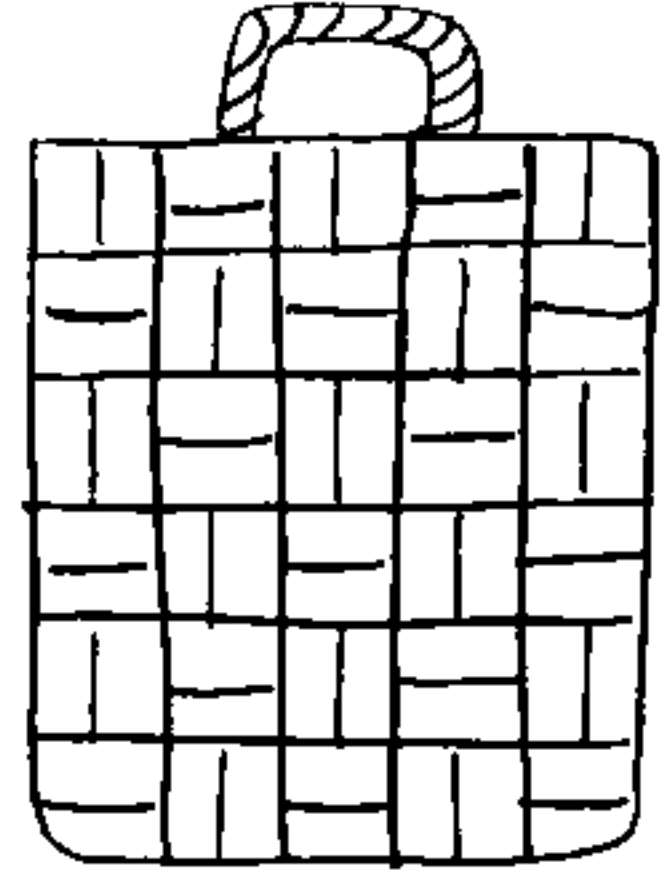
زاغ

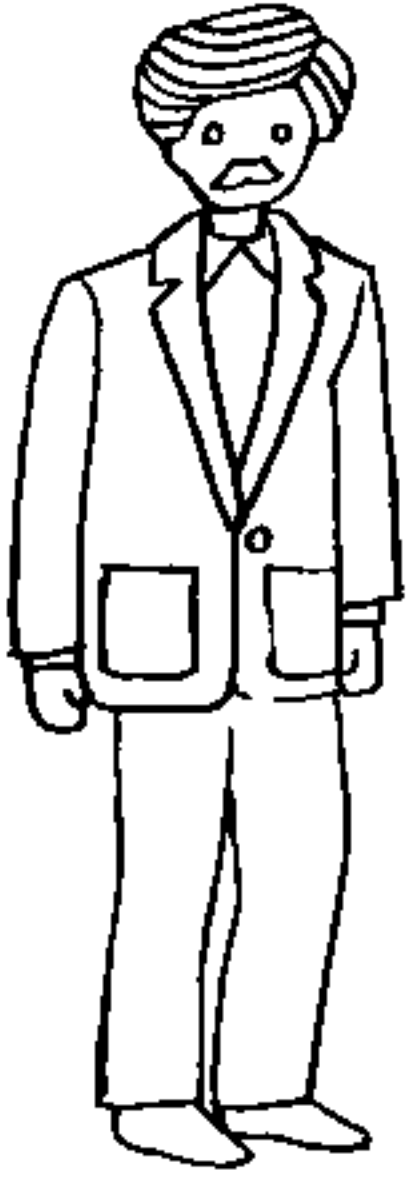
زيب

زانو

زيبيل

آدم

كسا

آشپز

كشتي

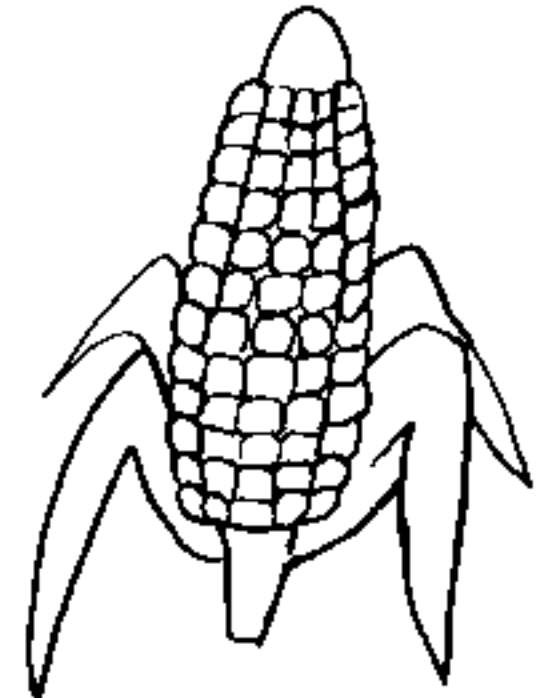
كدر

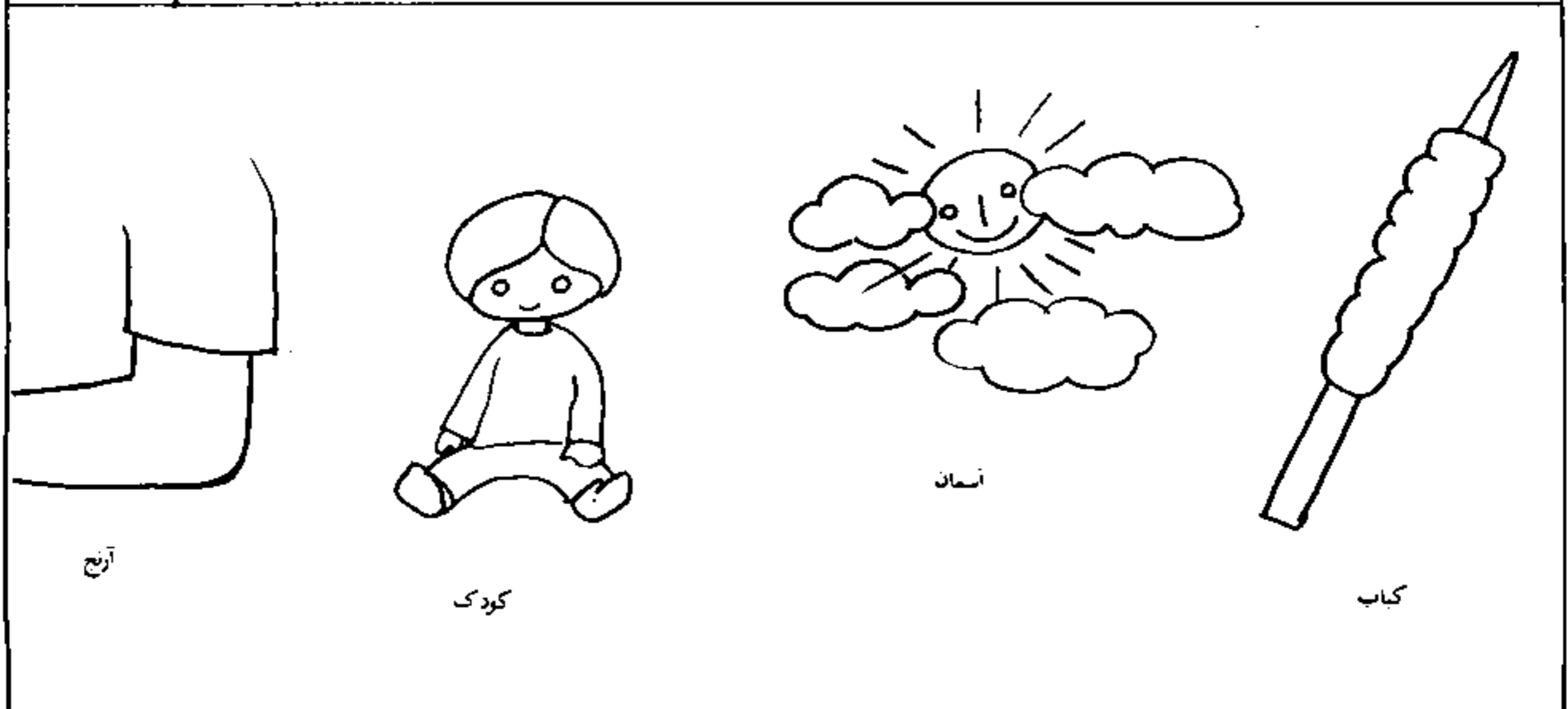
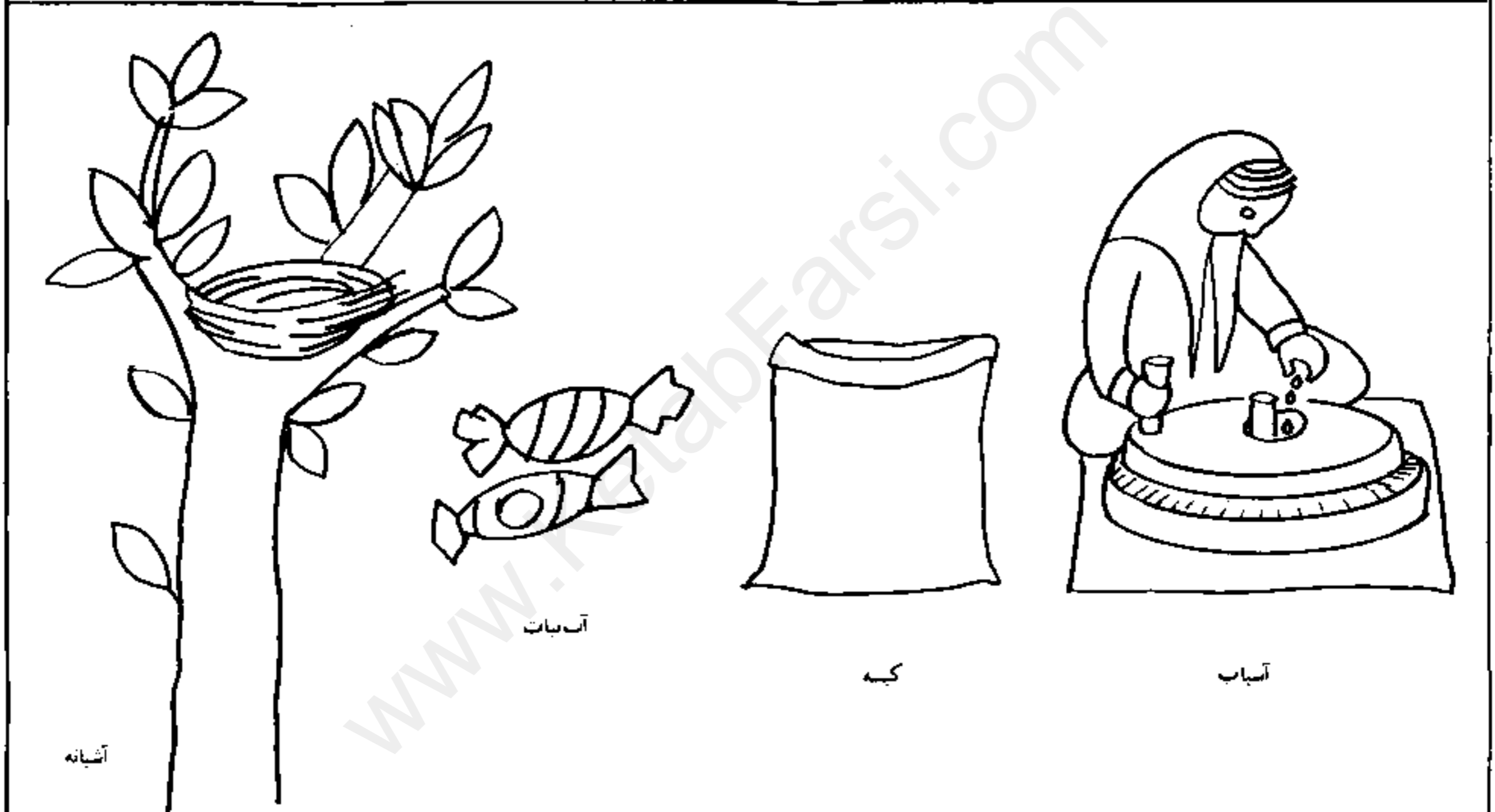
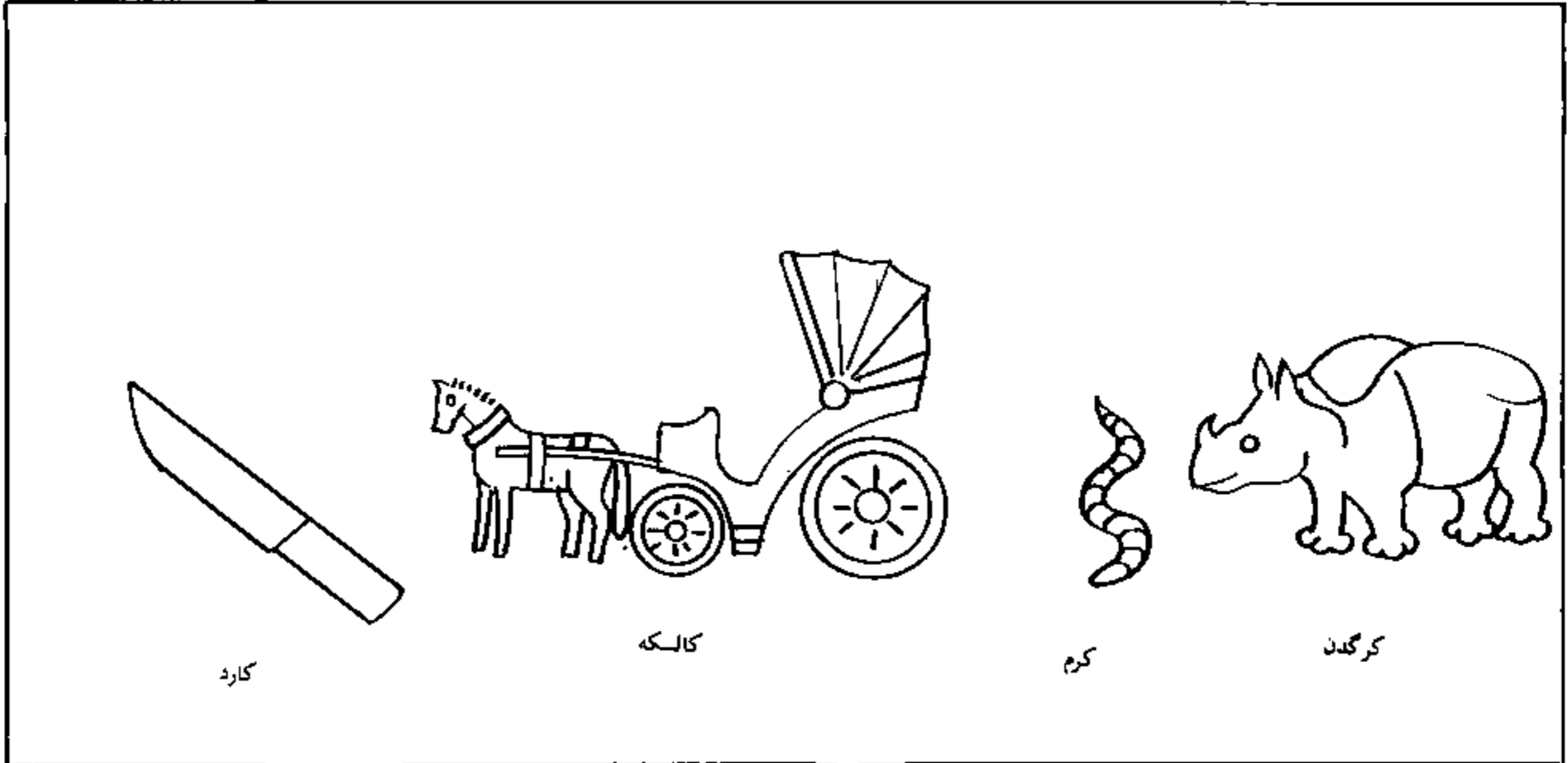
زمنان

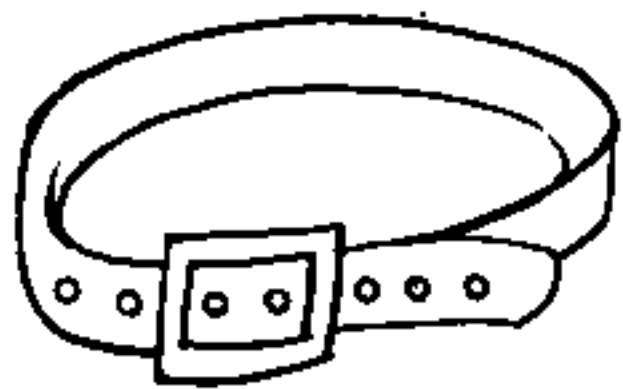

آمالو

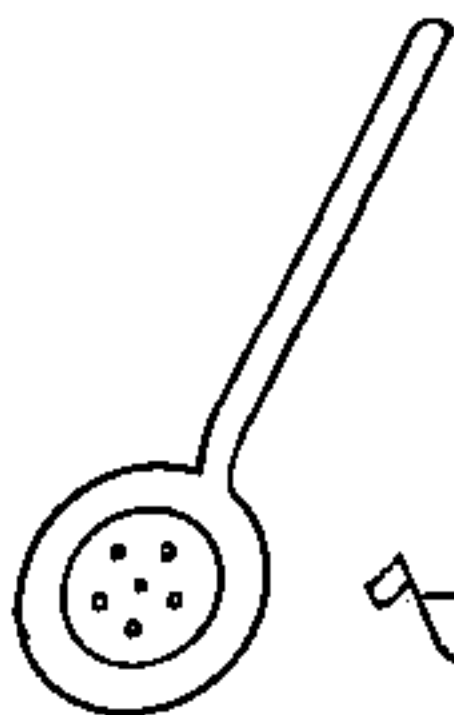

درب

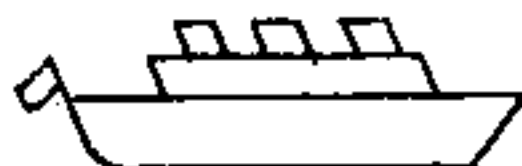

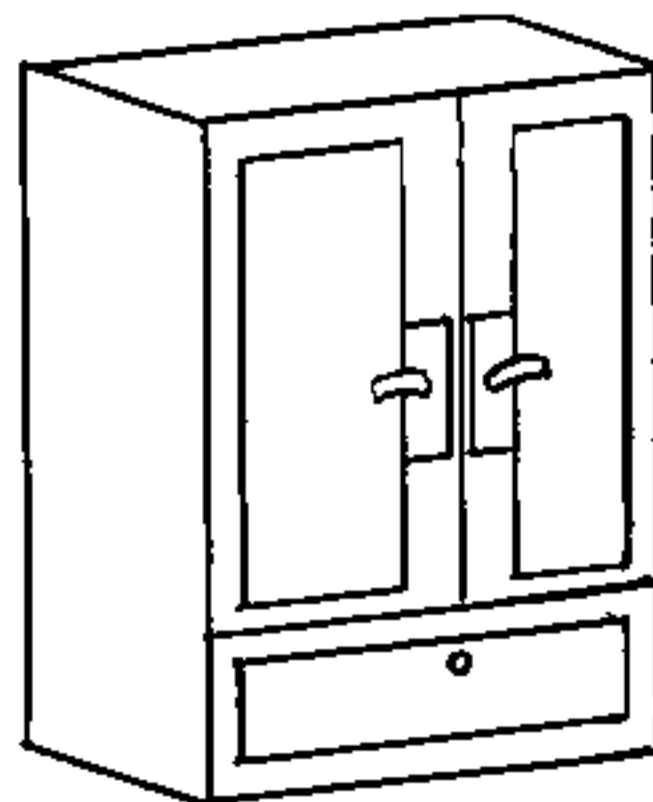
کمربند

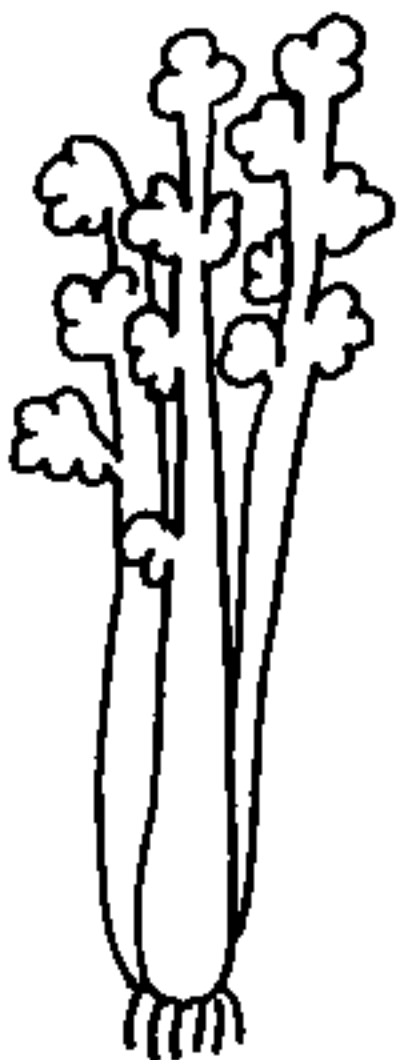
کفگیر

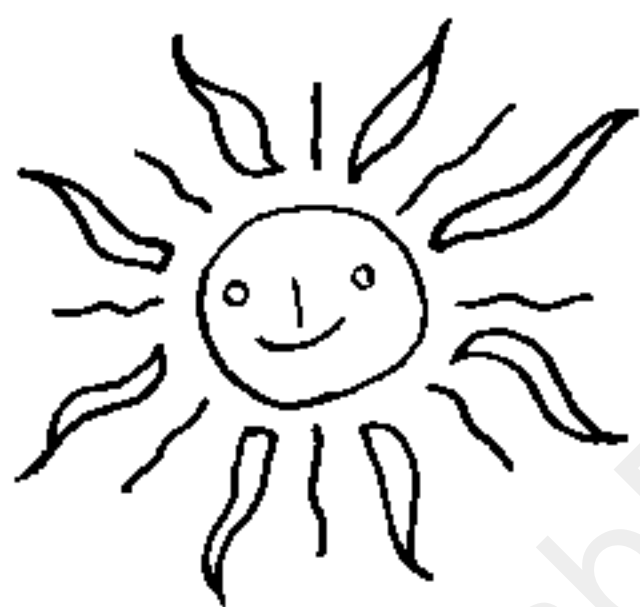
کشتی

کمد

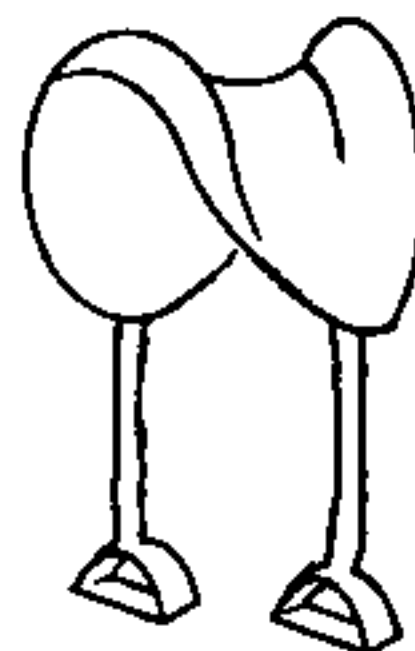
کرفس

آفتاب

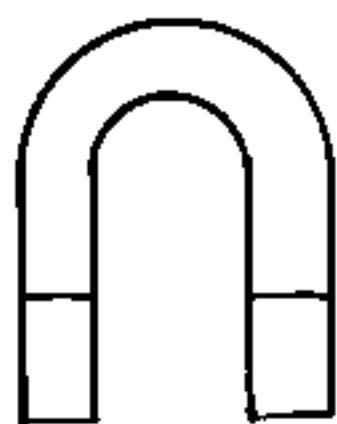
زیتون

زین

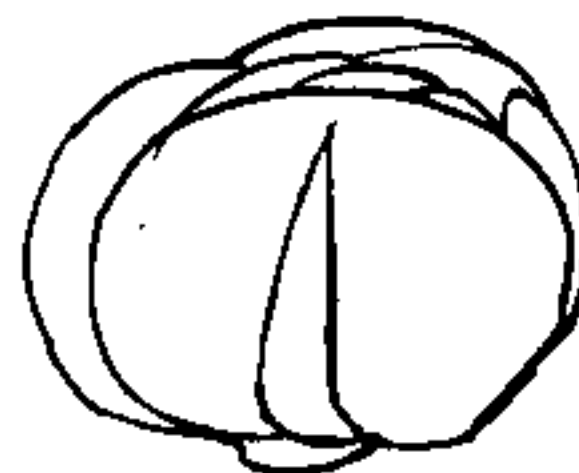
دانه‌الک

آهن‌ریا

گشنیز

کلم

هدف اصلی: شناساندن مفاهیم متضاد با استفاده از تصویر؛
هدفهای فرعی: توجه به مشخصات شکلها؛ آموزش علامت تعجب و
تأکید(!).

روش کار:

۱. تمرین . لوحه را به کودکان نشان دهید و از آنان بخواهید تا هر چه درباره هر یک از تصویرها به نظرشان می رسد بگویند. در این تمرین کودکان باید از راست به چپ تصویرها را وصف کنند.
۲. تمرین . اشعار مربوط به هر لوحه را برای کودکان بخوانید و آنان را تشویق کنید که شعرها را با تصویرهای آن لوحه تطبیق دهند.
۳. تمرین . شعرها را چند بار برای کودکان بخوانید و آنان را در حفظ کردن اشعار کمک کنید.

www.KetabFarsi.com